

לקראת שבועת מלכתא

פנינים לפרשת וישלח | גליון מס' 202 | תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה' | לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

הוא קם מהמיטה אפוף חבלי שינה, פסע בזריזות, בשקט ובביטחון מוחלט לעבר הגנב להפתיע אותו. צעד, התקדם ופנה אל הדמות העוסקת עדיין עם סגירת התריס, הניח שתי ידיו על כתפיו של הדמות, לא צעק אלא אמר לו בהחלטיות: "זה הרי לא הבית שלך...!"

מגנבים ושוודדים ועד נישואי הילדים במשנתו של הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל

"וַיְהִי עִמָּדִי בַדְרֶךְ אֲשֶׁר הִלַּכְתִּי" (בראשית ל"ה, ג')

לילה חורפי ירד על השכונה, רמת אלחנן. שקט מוחלט. המפתח סב על צירו, נעלו את דלת הבית 'משפחת פלמן'. כיבו את האורות וחשיכה ירדה על הבית.

קרוב לשתיים אחרי חצות. הבן שליט"א החליט לשוב הביתה מהשיבה כדי לישון בבית, ו...הבית סגור על מנעול. 'לא כדאי לעורר משנתם העמוקה', הררה לעצמו. מה עושים? רעיון פשוט של בחור בן 18. 'התריסים לא נעולים, אטפס על הסורג של השכנים ומשם למעקה של הבית, ואני בפנים'. כך עשה: דילג, טיפס, פתח את התריס וקפץ פנימה לחשיכה.

אח"כ ניסה פה ושם לסגור היטב את התריס, ושריקת הסגירה נשמעה בבית. ר' בן ציון שמע את הקול, התעורר והיה בטוח שגנב בחר לו להיכנס לביתו באישון לילה... הוא קם מהמיטה אפוף חבלי שינה, פסע בזריזות, בשקט ובביטחון מוחלט לעבר הגנב להפתיע אותו. צעד, התקדם ופנה אל הדמות העוסקת עדיין עם סגירת התריס, הניח שתי ידיו על כתפיה של הדמות, לא צעק אלא אמר לו בהחלטיות: "זה הרי לא הבית שלך...!"

"אבא, זה אני...", ביקש הבן סליחה כמה פעמים, "לא רציתי להעיר אתכם, לכן טיפסתי, כואב לי שאבא נבהל והתעורר מהשינה".

למדנו, כי הרב פלמן לא פחד. לא איבד שלוותו מגנבים באישון לילה. לא חשש מאלו הבאים במחתרת, שידם בכל ואלימותם קרובה לבוא. כי היד שלו תנוח עליהם.

ומכאן נשאלת השאלה מדוע ר' בן ציון איבד את שלוות הנפש כאשר אירעה גניבה ב'?

גניבה ב'

בשנת תשס"ה נכנס גנב לבית. איש לא התעורר משנתו. נגנבו שלושת אלפים שקלים מהבגד של ר' בן ציון, ונגנב התיק של זוגתו הרבנית. בימים שאחרי הגניבה היה ר' בן ציון מוטרד מאוד. ומאוד הכוונה: מאוד! ניסו בני הבית להרגיע אותו: "מדוע אתה דואג, האם אתה חושש או פוחד מגניבות נוספות? אם זו הבעיה, נזמין ונתקין סורגים והפחד יפוג." אך רבי בן ציון כדרכו לא השיב (כי לא מחשבות" מחשבותיכם). הוא שתק בכאב.

המשך בעמוד 30

מרן הגרי"ז זצוק"ל ציין, כי אותו גביר סיפר לו, שאמר לאשתו: "בכל פעם שאני מרוויח סכום הגון בעסקיי אינני זקוק לאכול ארוחת צהרים. השמחה והסיפוק שיש לי מהרווחת הממון משביעים אותי עד שאיני זקוק לאכול כלל". "יאמין לי הרב, כי כמעט ולא אכלתי מעולם ארוחת צהרים הגונה"

הגאון רבי חיים פיינשטיין שליט"א, על סבו מרן הרב מבריסק

"וישלח יעקב מלאכים" (בראשית ל"ב, ד')

במלאות שישים שנה להסתלקותו של מרנא הרב מבריסק, הגאון רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק זצוק"ל, עלתה בידנו באופן נדיר הזכות לדלות ניצוצות אור קודש של תורה, ניצוצות מורי דרך, בנתיבות דרכו של מרן הרב מבריסק, ולאומות אור על דמותו והנהגתו מאת נכדו הגאון הגדול רבי חיים פיינשטיין שליט"א, ראש ישיבת 'עטרת שלמה', אשר בילדותו חסה בסתר כנפיו, יולד וגדל על ברכי שלשלת הקודש. כבן מאב הוא ממשיך להעביר את מה שבידו נמסר לשעה ולדורות, לדלות ולהשקות מבאר המים החיים - מים טהורים.

נכדו חביבו

ראש הישיבה שליט"א היה נכד חביב אצל זקנו. בכל פעם שהיה מגיע לבית זקנו היה הסבא מתעניין בחוק לימודיו, לראות את עולמו בחייו. הוא היה יושב על כסאו באמצע השולחן לרוחבו ומושיבו לצדו, והיה פותח חומש אחד, וכך כששניהם מעיינים יחד באותו ספר היה משנן עמו את מה שלמדו בחיידר, והיה מתמלא חיוך סיפוק והנאה במשך שעה ארוכה כשרווה נחת מצאצאיו.

ממעשה שהיה ניתן ללמוד יסוד כיצד ללמד חומש לילדי חיידר. כאשר למד עם מרן הגרי"ז זצוק"ל פרשת וישלח, כשהגיעו לתרגום הטייטש של המילה "מלאכים", אמר הגר"ח כי המלמד תרגם זאת "מלאכים - שלוחים" ו"ריכטיגא מלאכים" (מלאכים אמתיים). שאל מרן את נכדו: "מה הכוונה בתרגום זה?", והסביר הנכד, כי אלו שני הפירושים שמביא רש"י על אתר מדברי חז"ל, אם מלאכים הכוונה למלאכים ממש או שמלאכים היינו שלוחים. הגיב על כך מרן בסיפוק רב ואמר כי המלמד הזה צודק שתרגם את שני הפירושים, כי מה שרש"י מביא זה בגדר פשט, ועל כן שתי השיטות הן בגדר הפשט של הפסוק, ולכן בצדק רב פירש המלמד את שני הפירושים. יש בנותן עניין להביא מה שסיפר ראש ישיבת פוניבז', הגאון הגדול רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א: היה זה בעידנא דחדוותא, בטרם נפרדו ויצאו לביתם, שלח הגאון הגדול רבי יחיאל מיכל פיינשטיין זצ"ל את יבלחט"א בנו הגאון רבי חיים שליט"א לקבל ברכה מפה

קודש זקנו ואוהבו. הגר"ח ניגש לזקנו וביקש: "זיידע, אני רוצה ברכה", נענה הסבא מרן זצוק"ל ואמר: "זאלסט קענען לערנען" - "שתדע ללמוד".

פנה האבא הגאון הגדול רבי יחיאל מיכל זצ"ל אל חותנו ואמר: "וכי למה השווער לא יברכו שיצמח ל'גדול?', השיבו מרן זצוק"ל: "יש חשיבות מיוחדת ומעלה בפני עצמה של 'קענען לערנען', ('שיידע ללמוד') ואני", אמר ה'זיידע', "רוצה שנכדי יתייחד ויצטיין גם במידה זו של 'קענען לערנען', לכן אני מברכו בכך".

כשהיו לו ייסורים גדולים וחוליו הכביד עד מאוד, אמר לבנו דודי הגאון רבי מאיר זצ"ל, כי "ליהודי כמוני שרגיל כל חייו להתנהג רק לפי השולחן ערוך לא טוב להיות חולה, וזאת מפני כי המחלה מקשה עליו לנהוג כפי שהשולחן ערוך ומונעת ממנו לקיים כל מיני פרטי הלכה".

הרי בעינינו ראינו בתקופה אחרונה את המסירות נפש שהייתה לו להקדים ללבוש ימין לשמאל, אע"פ שכל תנועה הייתה כרוכה בייסורים נוראים. והיה אומר, כי שווים כל הייסורים בשביל לקיים הלכה אחת. כן היה מקפיד מאוד שלא להראות גבו לספר תורה שהיה מונח בחדרו, אף על פי שהיה צריך לסובב את כל החדר בשביל זה, כשהדבר היה עולה לו במכאובים וייסורים גדולים. ובהתרגשות ובהתלהבות ראש הישיבה שליט"א עושה 'אפלערנען'

לדברים: "לא ייסוריו, לא סכנת חייו, לא מכאוביו הנוראים, היו לנגד עיניו גם בשעותיו הקשות והאחרונות, אלא רק קיום ההלכה והשולחן ערוך הם שטרדו את מנוחתו והסבו לו דאגה. כי כן הוא, לא היה לו שום תכלית ולא היה לו שום עניין בשום דבר בעולם, זולת 'לעשות רצונך אלוקי חפצתי'".

ראש הישיבה שליט"א ממשיך להבהיר את עומק השעבוד ועול תורה שהיה למרן הגרי"ז זצוק"ל: המצוות והחיובים היו מוטלות עליו ולא הסיח מהן דעת לרגע אחד, ועוצמת החיוב והשעבוד היו מוטלים עליו, עד כדי כך שגם במהלך השנה היו לבו ודעתו נתונים על המצוות העתידות לבוא.

בבואו בפעם הראשונה לראות את ביתו ברחוב פרס היה זה בחודש אדר. כשעלה במעלה גרם המדרגות שהוביל לפתח הבית, שם היה שער כניסה, כשעבר מתחת לשער בעת כניסתו לבית, הרים מטרייתו ובדק את קורת השער ועמד על טיבה, והסביר כי הוא בודק אם יש לשער זה דין של 'צורת הפתח' או לא, וזאת כפי שיטתו שלהדלקת נר חנוכה על פתח ביתו צריך שתהיה צורת הפתח דווקא. זה מה שעניין אותו בעת שהוא בא לבדוק את ביתו שאמור לשמשו לכל השנה. לא מספר חדרים, לא גודלם, לא אם יש אוויר בבית ולא שום דבר אחר; הדבר הראשון היה: איפה ניחו את נרות חנוכה, שזה נוגע רק בעוד כמעט שנה.

ראש הישיבה שליט"א מביא עוד 'מעשה רב' ממנו יש ללמוד את הדברים: בחג הסוכות של שנת ת"ש, עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, היה הזיידע בוורשה. בעקבות המלחמה וההפצצות הכבדות לא היה ניתן להשיג ארבעת המינים, ואכן בכל ורשה על כל רבבות יהודיה וגדוליה לא היה בנמצא סט של ארבעת המינים זולת אצל מרן הרב מבריסק זי"ע והאדמו"רים מליובאוויטש והרא"מ מגור זי"ע.

מהיכן היו לו לזיידע ארבעת המינים באותה עת? היה זה הלולב שנטל בשנה הקודמת ונשאר מונח אצלו - הזיידע לא היה מוציא את הלולב מתחת ידו אלא משמרו לשנה הבאה, כי השגת לולב בפולין היה דבר שכרוך בקושי גדול ועל כן הייתה הדאגה נטועה בלבו, כי מי יבטיחו שגם בשנה הבאה ישיג לולב, על כן היה שומר את הלולב לשנה הבאה, פלא פלאות! כבר בסיום חג הסוכות של שנה זו היו עיניו ולבו על מצוות ארבעת המינים של השנה הבאה.

זאת ועוד, לוורשה הגיע הזיידע לא היישר מביתו בבריסק. בתחילת הקיץ בחודש סיון נסע לצורך בריאותו לעיירת המרפא קרעניץ, ובזמן שהייתו שם פרצה המלחמה, ותוך כדי הנסיון לשוב לבריסק נמלט לעבר העיר ורשה - הרי שבעת יציאתו מביתו בתחילת הקיץ נטל את לולבו עמו. הגם שבדעתו היה לשוב לביתו מקרעניץ לבריסק עוד לפני ראש השנה, אף על פי כן, מחשש מה ילד יום, וגם שנה קודם נאלץ לשהות שם גם בימי הרחמים והסליחות, על כן כבר נטל עמו את לולבו לכל אשר יפנה כי לעולם לא הסיח דעתו מעול המצוות!

איך ניתן לחנך ולגדל בדורנו ליראת שמים טהורה במושגים שכאלו? ראש הישיבה שליט"א פורש בפנינו בהירות משנה חינוכית סדורה

ואומר: חינוך אינו מגיע על ידי שמלמדים את הילדים לעשות את אותן פעולות גרידא. זה חיקוי, זה אינו חינוך, זו האווירה אותה הילד נוחל מכל הוויית ההורים. הילד קולט וסופג את הלב ואת הפנימיות של מעשי האב, הוא סופג מה חשוב ומה לא חשוב, מה עיקר ומה טפל, ולכן החדרת והנחלת החשיבות של הדברים היא זו המחנכת את הילדים; וההנחלה הזו תלויה במה שאצל ההורים עצמם, ובפנימיותם, זה מה שחשוב להם וזה היקר בעיניהם.

בשביל להחדיר בילד יראת שמים אמיתית צריך קודם כל שלהורים תהיה יראת שמים אמיתית. ואם רוצים להחדיר בילדים שתורה היא הדבר היחידי שחשוב בעולם, זה שייך רק אם גם אצל האבא זו ההשגה הפנימית שלו, ורק אם הוא בעצמו ובפנימיותו מחשיב רק את לימוד התורה אזי יכול להנחיל ולהחדיר זאת גם לילדיו.

ראש הישיבה שליט"א מחדד את חובת החינוך ואומר: הקב"ה נתן לך ילדים לא בשביל שיגדלו מעצמם, החינוך והצניחה שלהם לא יבואו באופן דממילא, הקב"ה נתן לך ילדים בשביל שאתה תגדל אותם ותשפיע עליהם. לכן מוטלת החובה על האבא לפנות את זמנו, ומלבד הלימוד עם הילדים, בדורנו זה כולל עוד ענין חשוב: להיות אופן שומעת ולב מרגיש בשביל הילד, שהילד ירגיש שהוא מעניין את האבא, שהוא תופס אצלו מקום, שהוא חשוב ואהוב אצל אביו. וזה יכול להיווצר רק על ידי שהאבא מתעניין בחיי הילד, לשמוע ממנו איך הוא מסתדר עם החברים, מה עבר עליו היום, לשוחח אתו על ענייניו, להתעניין בו - כך הילד מרגיש שהוא חשוב לאבא, וכך, ורק כך, האבא יוכל להשפיע על בנו ולהדריך אותו, בין מצד שכך הוא יידע את מצבו של בנו ובין מצד שרק כך בנו יהיה פתוח וקשוב לדברי האבא.

וכזאת הייתה דרך חינוכו של הזיידע, שהיה מסור כל כולו לטובת הילדים ולא הסיח דעת מהם לרגע, ורגיל היה על לשונו הביטוי "אבער די קינדער, די קינדער" - "אבל הילדים הילדים", כאומר שהו העיקר והחשוב לו בחייו.

אבי מורי זצ"ל היה אומר, כי "העולם סבור שמה שחותני זצוק"ל זכה לבנים גדולי תורה ויראה הוא דבר טבעי, וכי הדבר מובן מאלין שלאבא שכזה יהיו גדולים בתורה ובריאה? ואולם", היה אבי מורי אומר, "אין זה כך, אלא חותני השקיע בחינוך ודאגה לכל ילד וילד מילדיו את כל חלבו ודמו, והיה מסור אליהם כאב וכאם במסירות נפש שלא ניתן לתאר בכלל, ולכן הוא זכה למה שזכה".

דודי הגאון רבי רפאל הלוי זצ"ל סיפר, כי פעם אחת הלך הזיידע ברחוב ופגש בו אחד ואמר לו: "ברייסקער רב, אני מקנא בכם, כי בעוד שבתקופה זו כמעט ואין משפחה שאחד מבניה לא סר מהדרך, זכיתם אתם שכל ילדיכם הולכים בדרך התורה". הזיידע שתק ולא הגיב לאותו אדם מאומה, אבל כעבור כמה דקות פנה לבנו ואמר לו: "וכי יודע הוא אותו אדם כמה 'טייכן טרערן' (נהרות של דמעות) שפכת עליכם בזמן שהייתם תינוקות ונענעת אתכם בעריסה".

"אני, את הביטחון שלי לא אמכור גם לא בעבור חצי מיליון", אמר 'הזיידע'

באחת ההזדמנויות נסובה שיחתם של אבי מורי זצ"ל עם הזיידע

כעבור זמן התברר לו שהציבור כבר התפלל מנחה והדרשן עומד ודורש בפניהם אל תוך השקיעה. יצא רבי בערל מבית המדרש כדי להתפלל מנחה באחד השטיבלאך האחרים. לאחר מעשה הרהר בלבו אולי עשה שלא כהוגן כשיצא באמצע הדרשה, שמא נפגע הרב הדורש בשל התנהגותו. ומתוך שהיה לבו נוקפו קם ונסע אל מרנא ה'חזון איש' זצוק"ל לדרוש את ה'

הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א על הזהירות בכבודם של ישראל

"וַיבֹא יַעֲקֹב שְׁלֹם" (בראשית ל"ג, י"ח)

שלם בגופו, שלם בממונו ושלם בתורתו (רש"י)

ה'דרכון' שפותח את כל השערים

מסופר על הרה"ק רב גדליה משה מזוועהיל זי"ע, כששכב מסובב בייסורים קשים ראהו משמשו הנאמן רבי אליהו ראטה זצ"ל שהוא ממלמל בפיו את הפסוק (תהילים טו, ג): "לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על קרובו", וחזר עליו כמה וכמה פעמים.

שאל המשמש את רבו למה מתכוון בשינון פסוק זה דייקא, והשיבו הרבי: "דע לך, כמו שכאן בעולם הזה ישנם דרכונים שבהם אפשר לעבור רק ממדינה אחת לרעותה, ויש דרכונים מיוחדים הניתנים רק לשרים ורוזנים שבאמצעותם אפשר להיכנס לכל מדינות העולם - כדוגמת כך יש בשמים ממעל 'דרכונים' שבאמצעותם ניתן להיכנס להיכלות העליונים. למשל: על ידי התורה נכנסים להיכל התורה, ועל ידי התפילה נכנסים להיכל התפילה. אבל יש דרכונים מיוחדים שבאמצעותם נפתחים כל שערים ואפשר להיכנס לכל היכלות גן עדן, למעלה למעלה עד אין שיעור. והדרכון הזה הוא מי שיכול להעיד על עצמו שמעולם לא פגע באיש יהודי. זוהי הסיבה שהנני חוזר ומשנן פסוק זה עתה, כי הוא הדרכון שבאמצעותו ייפתחו לפני כל שערי גן עדן".

והדברים מחרידים לב ומזעזעים כל נפש ירא אלוקים, ובוודאי לא ניתנו להיאמר אלא על ידי יחידי סגולה שבדור, ולאו כל מוחא סביל דא לומר זכתי לבי ונקיתי כפי, לא עשיתי רעה לאיש וחרפה לא נשאתי על קרובי.

ומסופר על רב אחד שבא לפני רבי מאיר שמחה מדוינסק זצ"ל בעל ה'אור שמח', ותינה בפניו את צרתו: "אני מוסר שיעור קבוע בבית המדרש, ואחד מן השומעים רגיל להקשות ולהעמיס עלי חבילי קושיות ולהביך אותי ברבים".

אמר לו ה'אור שמח': אל תשים לבך אליו, עליו אמר הקדוש ברוך הוא לנביא יונה (ד, יא): 'אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו'...

תהה אותו רב מהי כוונת ה'אור שמח' בדבריו, הייתכן שכך יטפול על אדם מישראל?! פתח ה'אור שמח' והסביר: הגמרא מספרת על תלמידו של רבי ינאי שידע מתי להקשות עליו ומתי לא, ורבי

ינאי קרא עליו את הפסוק: "ושם דרך אראנו בישיע אלקים". התיבה "ושם" כתובה בשי"ן שמאלית. אך דורשים אותה "ושם" בשי"ן ימנית, לשון שומא ואומדנא, שתלמיד נבון וירא שמים יודע לשער ולאמוד מתי ניתן להקשות לרבו ומתי יש להימנע מכך כדי לא לגרום לו חלישות הדעת

"חשוב נא", אמר ה'אור שמח' לאותו רב, "מדוע אותו תלמידי מרבה עליך בקושיות ומלביץ פניך ברבים? אין זאת אלא שהוא 'אינו יודע בין ימינו לשמאלו', שאינו יודע להבחין בין שי"ן ימנית לשמאלית, והוא קרוא את הפסוק רק כפי הכתיב - 'ושם דרך', בשי"ן שמאלית...".

מניעת בושנתו של הרב - דוחה תפילה

ממאמרי הגמרא אנו למדים על ענף נוסף מענפי הזהירות הנצרכים בכבוד הזולת, והוא - שצריך כל אחד לשים לב ומחשבה רבה היאך לא לגרום חלישות הדעת לרב המלמד תורה או מוסר שיעור ברבים. שמעתי מעשה רב על הגאון הנודע רבי בערל קרויזר זצ"ל, מגדולי חכמי ירושלים וראש ישיבת סקווירא בארצות הברית (מובא בספר 'מעשה איש' חלק ה' עמ' קלו):

פעם נכנס רבי בערל לבית המדרש 'זכרון משה' שבעיר הקודש ת"ו בשעות אחר הצהריים של שבת קודש לתפילת מנחה. בהיכנסו ראה דרשן העומד ודורש בפני הציבור בעניני הפרשה. נעמד רבי בערל בפני בית המדרש להאזין לדברי הדרשן, בחשבו שתוך זמן קצר יסיים את דבריו והציבור יחל בתפילת מנחה. אך כעבור זמן התברר

לו שהציבור כבר התפלל מנחה והדרשן עומד ודורש בפניהם אל תוך השקיעה. יצא רבי בערל מבית המדרש כדי להתפלל מנחה באחד השטיבלאך האחרים.

לאחר מעשה הרהר בלבו אולי עשה שלא כהוגן כשיצא מבית המדרש באמצע הדרשה, שמא נפגע הרב הדורש בשל התנהגותו. ומתך שהיה לבו נוקפו קם ונסע אל מרנא ה'חזון איש' זצוק"ל לדרוש את ה' ולהימלך בדעת תורתו הקדושה האם חובה עליו לפייס את הדרשן. השיבו ה'חזון איש': "אינני מבין את השאלה, הרי לצאת באמצע דרשה זו הלבנת פנים לדרשן וביזוי תלמיד חכם, ובוודאי שתפילת מנחה אינה דוחה זאת ואסור לצאת!"

והמתבונן בעדות נאמנה זו, הלוא הרעיון מבהיל ממש, כי בכך לכאורה לא שבקת חיי לכל בריה וכל הנכנס לבית הכנסת בשעה שהדרשן דורש לא ניתנה לו רשות לצאת עד סיום הדרשה! ואם כי אין פשוט לפסוק הלכה לפי מעשה רב, אבל זוהי ההוראה שיצאה מפומם ממליל ברברן, רבן של כל בני הגולה, אשר כל בית ישראל בכל מקומות מושבותיהם נשענים על דעת תורתו הקדושה והולכים לאורו על כל צעד ושעל.

וניתן להטעים מעשה רב זה על פי מה שידוע על הרה"ק בעל ה'שארית מנחם' מווישווא ז"ע, שהיה מפורסם בזמנו כנואם בחסד עליון והמונים שתו דבריו בצמאון ובשקיקה. והורה לו אביו מרן הסבא קדישא אדמו"ר בעל ה'אהבת ישראל' ז"ע, שבשעה שהוא דורש ברבים מוטב שיעצום עיניו ולא יביט בפני השומעים. יש המסבירים את טעם ההוראה, כי רצה למנעו מרגש התנשאות. אבל יתכן שכוונתו הקדושה הייתה שלא יראה בעיניו את הנכנסים מבית המדרש והיוצאים ממנו, כדי שלא יקפיד על העם היוצא בעיצומה של הדרשה ולא תיחלש דעתו מהם.

ולולא דמסתפינא אפשר לומר שזהו הביאור במאמר רו"ל (מדרש משלי פרשה י): "בשעה שהחכם יושב ודורש אני מוחל ומכפר עוונותיהם של ישראל". הכוונה היא לאותם עוונות שבני ישראל נאלצים לעבור עליהם בשעה שהחכם יושב ודורש, כגון זה הנמנע מלהתפלל כדי שלא לקום בשעת הדרשה ולמנוע את עלבונו וצערו של הרב. ועל כגון דא מכריז הקדוש ברוך הוא כביכול: "מחול לכם, מחול לכם".

ואכן, לפי ה'מעשה רב' של ה'חזון איש' מוטב שישאר השומע לשבת בבית המדרש ולהאזין לדברי התורה מפי הרב ויתפלל אחר כך ביחידות, ובלבד שלא יעליבהו ויצערהו ח"ו אם יצא באמצע

הדרשה כדי להתפלל.

ועל כל פנים, מידי חובת זהירות לא יצאנו, ובוודאי מחויב כל אחד ואחד להיזהר במשנה תוקף לא לגרום חלישות הדעת לחכם הדורש בית המדרש. ואם הזדמן אדם לבית המדרש בשעה שהחכם עומד ודורש והוא עדיין לא התפלל, ישתדל להתפלל תחילה טרם יכנס לשמוע את הדרשה. אבל אם לא עלתה בידו להתפלל, יקפיד הקפדה יתירה שלא לעזוב את בית המדרש באופן שהנואם עלול לבוא לידי בוש וחלישות הדעת.

ואם פגיעה בכבוד אדם פשוט מישראל חמורה עד למאוד, וצריך רחמי שמים מרובים להינצל מעונשה, קל וחומר כשהפגיעה היא בכבודו של תלמיד חכם ומרביץ תורה בישראל.

חשיבותו של המגיד שיעור בעיני תלמידיו

כמו כן, בני הישיבות בחורי החמד הזוכים להשתתף ולשמוע מדי יום את השיעור היומי מפי הר"מ, עליהם להיזהר מאוד בכבודו של רבם, ולא לנהוג באופן שיגרום לו צער וחלישות הדעת.

לצערנו, רעה חולה זו צריכה חיזוק ותיקון גדול. הואיל והשיעור הוא דבר יום ביומו עלולים בנקל להגיע למצב של "מצוות שאדם דש בעקביו", ומתוך כך באים ח"ו לידי זלזול בשיעור ובמגיד השיעור - אם בהתעכבות מלהיכנס לשיעור בזמן, לעתים מחמת שיחה בטלה, ואם ביציאה באמצע השיעור בלי סיבה אמיתית אלא על דברים של מה בכך.

התלמידים היקרים צריכים לתת אל לבם, כמה זמן וכמה מאמצים וכוחות השקיע מגיד השיעור בהכנת השיעור. הוא מנדד שינה מעיניו, לילות שלמים הוא רכון על הגמרא ועל ספרי המפרשים כדי להכין את השיעור כראוי. הוא מתייחס בחרדת קודש לתפקידו; ממחר להגיע אל חדר השיעורים מבעוד מועד ומגיש את הדברים כשהם מחוורים ומבוררים. איזו חלישות דעת וצער נגרמים לו כאשר הוא רואה שהתלמידים אינם יודעים להעריך את כל המאמץ וההשקעה, ויש מהם המשתרכים לאטם אל חדר השיעורים תוך כדי פטפוטי דברים ושיחה של בטלה, ה' ישמרנו.

אם יתנו התלמידים אל לבם את גודל המסירות וההקרבה של רבם, או אז ידעו להעריכו ולהכיר לו טובה ויזהרו בכבודו, ובד בבד ידעו לייקר את השיעור בעיניהם, כי ממנו יתד וממנו פינה לקניין יסודות התורה שלהם ולהתעלותם במעלות התורה והדעת.

(מתוך 'כבודם של ישראל')

אולי הסיפור שלך?
יגרום ליהודי להתחיל דף היומי!

שלח את סיפורך ל- Info@dirshu.co.il ותזכה שבזכותך עוד יהודים יתחילו ללמוד דף היומי

שלח אותו עסקן 'צ'ק בנקאי' על הסך האגדי בידי הגאב"ד הרב וייס זצ"ל, בעל שו"ת 'מנחת יצחק', שידאג להעביר את ההמחאה המיוחדת לרבי בנימין רבינוביץ זצ"ל. הרב וייס מצא שליח נאמן שנתן בידו את הכסף, ולהפתעתו ולתדהמתו לקח רבי בנימין את הצ'ק, קרע אותו לגזרים, והשליכו לאשפה!

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א על "הוי דן את כל האדם לכף זכות"

"ותאמר רחל דנני אלקים וגם שמע בקלי" (בראשית ל, ו)

פירשו בספרי הקודש את מאמר רחל "דנני אלקים" - על שם שדנה היא את אחותה לאה לכף זכות לכך שמע ה' את קולה "וייתן לי בן". שכאשר רימה לבן את יעקב ונתן לו את לאה היה קשה הדבר מאוד לרחל לשתוק ולא לגלות את הדבר ליעקב, אך היא הבליגה ולא הקפידה על אחותה וכמבואר במדרש (בראשית רבה עא, ח) עד שבאותה שנה הייתה רחל אומרת: "אם אין אני כדאי שייבנה העולם ממני ייבנה אחותי", ודנה אותה לכף זכות שבוודאי ראויה היא יותר ממנה, על כן אמרה עתה: "דנני אלקים" לכף זכות בזכות שדנתי אני את אחותי לכף זכות. ועל כן קראה שמו דן, שממנו ילמדו לדון תמיד לכף זכות ולקיים מה ששנינו בפרקי אבות (א, ו): "הוי דן את כל האדם לכף זכות", ועל שם כך נקרא "דן" לדון ממנו דין זה: "הוי דן את כל האדם לכף זכות!".

חסד ועסקן נמרץ נגעה ללבו המצוקה הקשה שבבית הגאון, ועל כן טרח והתייגע בדבר עד שהצליח לגייס סכום גדול מאוד עבורו, הון עתק שבימים ההם היה בו כדי לכסות כמעט את כל הוצאות החתונה.

שלח איפה אותו עסקן 'צ'ק בנקאי' על הסך האגדי בידי הגאב"ד הרב וייס זצ"ל, בעל שו"ת 'מנחת יצחק', רבה של ירושלים, שידאג להעביר את ההמחאה המיוחדת לרבי בנימין. חיפש הרב וייס ומצא שליח נאמן שהלך לביתו של רבי בנימין ונתן בידו את הכסף, ושח לפניו את מקורו של הממון, שהוא נשלח לו בכבוד וביקר מאת אותו עסקן על ידי הגאב"ד הרב וייס כדי לסייע בעדו להשיא את בתו בדרך כבוד.

להפתעתו של השליח ולתדהמתו לקח רבי בנימין את הצ'ק בידו, קרע אותו לגזרים קטנים, והשליכו לאשפה בלי אומר דברים! הוא הודה לשליח על ביצוע שליחותו כראוי ובירכו לשלום.

למחרת, כשפגש המנחת יצחק את רבי בנימין בבית הדין, שאלו בתמיהה ופליאה: "מדוע ולמה קרעת את הצ'ק? הרי הנכם זקוקים עתה לממון רב, ותמיכה זו שהושגה עבורכם בישרות מנדיבים עשירים יכולה לעזור לכם מאוד להשיא את בתכם כראוי וכיאות!". ענה לו רבי בנימין בנחרצות: "בתוקף תפקידי כאן בהנהגת העיר

מורי ורבי הגאון הצדיק רבי בנימין רבינוביץ זצ"ל, חבר הבד"ץ דעיר הקודש ירושלים תובב"א ומנהיג ק"ק 'משכנות הרועים', היה יושב כל ימי חייו בשכונת תחכמוני על התורה ועל העבודה, רחוק ומופרש מכל ענייני עולם הזה והבליו. הדחקות הייתה שורה בקביעות בביתו, אבל היא לא הפריעה לבני הבית כלל, הם התרגלו להסתפק במועט ולשמוח בחלקם. שם לא עשו שום 'עסק' מענייני עולם הזה, וסידרו את עצמם ואת חייהם לפי מה שיש, או אין... עיקר מגמת החיים ושמחת החיים היו נתונים לתכלית האמת, בעסק התורה הקדושה ועבודת ה' יתברך.

אולם בהגיעם לפרק האיש מקדש, כשנצרכו להשיא ילדיהם, נתקלו בקשיים כלכליים גדולים מחמת הוצאות נישואין שגדלו בימינו עד מאוד, ונצרכו לרחמי שמים מרובים.

באחת התקופות, כשנצרך הרב להשיא את בתו, היה המצב קשה ביותר. הם היו אובדי עצות ולא ידעו כיצד להתחיל לגשת למבצע גדול שכזה, כאשר לא היו לו לרב שום מקורות מימון ולא ידע מניין לגייס סכומים אדירים שכאלו.

כשנודע הדבר לאחד מחברי הנהלת א"י שבירושלים, ובהיותו איש

הצליח לגייס ולהמציא עבורם את כל הסכום הנדרש, למרבה השמחה.

כעבור תקופה קצרה הגיע אותו אדם נאמן מאמריקה לבקר בארץ הקודש כמובן, הוא לא ויתר על ביקור בביתו נאווה קודש של רבי בנימין הצדיק. הוא התקבל במאור פנים וחביבות, והם דיברו ביניהם הרבה בכל מיני עניינים שהיה נצרך להציע לפני הרב. אבל מעניין אותו ממון שהמציא האיש עבורו לא הזכיר נאומה!

למחרת, בחזרתו מתפילת שחרית, בעודו מתהלך בין מבואותיה העתיקים של ירושלים ונושם להנאתו מלוא ריאותיו מאווירת קדושתה של ירושלים וארץ ישראל, פוגש הוא באקראי בידידו ורעו הרב נישלאס, ששמח מאוד והופתע לפגוש בו כאן בארץ הקודש ונכנס עמו בשיחה ידידותית עמוקה. תוך כדי שיחתם על כמה וכמה עניינים גילה הרב נישלאס לאיש שיחו כבדרך אגב: "חותני הרב הזהירני שלא לגלות לפניו בשום אופן מי ומי הנותנים תרומתם, והוא אינו יודע כלל מעבודתך הרבה שטרחת ויגעת למענו!"

כשמוע זאת האורח האמריקאי פלט אנחת רוחה כבדה. "דע לך", הסביר האיש, "שהסרת לי עתה קפידה גדולה שהייתה מונחת כאבן כבדה על לבי: שכן זה אתמול ישבתי בבית חמיך הרב, דיברתי עמו הרבה על כל מיני נושאים, וציפיתי עד מאוד שיזכיר משהוא מאותו סך עצום שטרחתי להשיג עבורו. אך הוא לא דיבר מזה מילה וחצי מילה, ולא אמר לי אפילו 'יישר כוח' על כל עבודתי המאומצת עבורו. יצאתי אפוא מביתו בחלישות הדעת מרוב צער ועלבון.

"אך זה עתה אבן כבדה נגולה מעל לבי! מן השמים שלחו אותך כאן לקראתי כדי שאדע לדון את הרב לכף זכות, שהרי הוא פשוט לא ידע כלל מכל עבודתי וטרחתי עבורו!"

למדנו מטיב זה המעשה - מלבד מה שלא רצה הרב ליהנות מאחרים כדי שלא ישפיעו על דעותיו - שצריך תמיד ללמד זכות על כל איש ישראל. לעולם אי אפשר לדעת מדוע לא הודה לך האדם בברכת 'יישר כוח' על מה שעשית עבורו, אולי הוא פשוט אינו מודע לכך שאתה הוא זה שהיטבת עמו...

(מתוך ספר 'טיב המעשיות')

הקודש מתעסק אני הרבה עם הציבור וענייניהם לפי דרכו ושיטתו שלו, אינני רוצה שתהיה עלי ועל דעתי והשקפתי שום השפעה מהשקפה אחרת הנוגדת את שלי!"

בהיותו איש אמת, דורש ומבקש אמת, ומתהלך בתמימות תמיד לפי דרכו והשקפתו, חשש מאוד מהתערבות ומהשפעה של עדות זרות ושיטות אחרות, והיה עומד על משמר היהדות הצרופה והנאמנה, בהשקפה זכה וטהורה כל ימי חייו, בתמימות לב ובמסירות נפש.

לכשנשאל אחר כך "מדוע אם כן לא שלחת בחזרה את הצ'ק, אלא קרעת אותו לגזרים?", ענה רבי בנימין: "כאשר אדם טוב ואיש חסד רוצה לעזור לי וטורח עבורי במסירות נאמנה שכזו, לא אוכל לבזות אותו!"

ברם, המצב רק החמיר, זמן החתונה הולך ומתקרב ועדיין אין רואים שום תחילת ישועה בקצה האופק. נאלץ אפוא חתנו הגדול של הרב, הלוא הוא הרב הגאון רבי יהודה נישלאס שליט"א, מו"צ ב'העדה החרדית' בירושלים, להיחלץ חושים ולרתום עצמו למסע התרמה בחוץ לארץ כדי להידפק על דלתי נדיבי אחינו בני ישראל שבמדינת הים.

בטרם צאתו התנה עמו חותנו הגאון שני תנאים נוקבים: האחד, שלא לבקש פעמיים מאדם אחד, רק יציע לפניו הצורך והבקשה פעם אחת בלבד, שבזה יצא ידי חובת ההשתדלות שמצד האדם, ואז: אם ירצה האיש ייתן ואם לאו "השלך על ה' יהבך" (תהילים נה, כג). השני, שלא יגלה את אוזנו בשום אופן מי ומי הם הנותנים והתורמים, כדי שלא ישפיעו על דעותיו בהתקרבותם אליו, ולא יזיקו את השקפתו הטהורה והזכה!

הרב נישלאס סבר וקיבל והפליג בדחיפות היישר לארצות הברית. תיכף בהגיעו שמה חש בברכת ה' המיוחדת שמלווה אותו על כל צעד ושאל בזכות הצדיק הגדול. לשמחתו הגדולה הוא מצא שם איש נאמן, שהכיר את רבי בנימין והוקיר והעריך אותו מאוד, וברוב נאמנותו אליו הכניס עצמו בכל גופו ונפשו בעובי הקורה וכיתת רגליו יחד עם הרב נישלאס לכמה וכמה כתובות, שבהן דאג מראש לסדר נתינה הגונה ומפולפלת, כך שבעבור תקופה קצרה ביותר

הצטרפו לעשרות אלפי הנבחנים החדשים של 'דרשו'

טיבחנו במבחן הראשון על מסכת ברכות

להרשמה ולהצטרפות חייגו:

02-560-9000

ממחרת השבת נפגשו השניים ושאלו רעהו: "נו, איך היה ה'טשולנט' שלי?", ענהו רעהו הראשון: "צר לי לומר לך, אבל לא 'עונג' ולא 'כבוד שבת' היה בו, מכיון שהעמסתו בשפע גדול של מלח ושאר דברים חריפים, וממילא לא היה ראוי לאכילה כלל". החל 'המבשל' להצטדק, וכה אמר: "דל מהכא את המלח ושאר חריפי הטעם, האם היה הטשולנט טוב..."

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על אמונה יוקדת

"וַיִּנְתֵּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאבֶּק אִישׁ עִמּוֹ" (בראשית ל"ב, כ"ה)

ובמדרש (בראשית רבה עז, א) הסמיכו את הפסוק (ישעי' ב, יא) "ונשגב ה' לבדו ביום ההוא". ומבאר הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמארנא ז"ע, דבא לומר שאל תתמה איך גבר יעקב על שרו של עשו, הרי 'מלאך' הוא ובוודאי לאם היה 'ויאבק' עמו כמריבת אנשים שמכין זה את זה בגופם, ובמה הכניע יעקב את המלאך? לזה הסמיכו את הפסוק "ונשגב ה' לבדו ביום ההוא", לומר שיעקב אבינו בתוקף אמונתו לא ראה לנגד עיניו את שרו של עשו, אלא את ה' לבדו. ובאמונתו זאת זכה להפיל ולהכניע את שרו של עשו.

וזהו שנאמר בהמשך הענין (פסוק לא) "ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלוקים פנים אל פנים ותינצל נפשי", שעל ידי שראיתי אלוקים פנים אל פנים - שגם כאשר התגבר שרו של עשו ראה את כוח האלוקות שבו, על כן ותינצל נפשי.

ה'טשולנט' שלי?', ענהו רעהו הראשון: 'צר לי לומר לך, אבל לא 'עונג' ולא 'כבוד שבת' היה בו, מכיון שהעמסתו בשפע גדול של מלח ושאר דברים חריפים, וממילא לא היה ראוי לאכילה כלל'. החל 'המבשל' להצטדק, וכה אמר: 'דל מהכא את המלח ושאר חריפי הטעם, האם היה הטשולנט טוב...!'. אחי ורעי אהובי וידידי, האומר שמאמין הוא בה' אך הנהגתו בפועל מלאה חששות ופחדים, השתדלויות יתרות או מחשבות והרהורים שפלוני עשה כך ואלמוני כך, הריהו ממש כאותו מאכל המלא במלח ושאר דברים חריפים שאין לו כל טעם; וכמו שאי אפשר להפריד בין המאכל לתבלין שבו, כך מחשבותיו ומעשיו של האדם הם חלק מאמונתו הפנימית, ואי אפשר לצפצף 'בטחון בטחון' בפיו ובפועל לחיות באופן שהוא סותר את הבטחון".

סיפר הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן ז"ע: "פעם נסעתי בעגלה בימות החורף יחד עם מורי ורבי הרה"ק רבי מרדכי מקרעמניץ. במהלך הנסיעה נסענו במקום מדרון משופע, והיה נדמה שהעגלה עומדת להתהפך בעוד רגע ורציתי לקפוץ בזריזות מן העגלה החוצה, אבל הרה"ק מקרעמניץ אחז בי בידו הקדושה ואמר לי: 'שב במנוחה, לא יאונה לך כל רע'. וכך היה, העגלה עברה את מקום המדרון בשלום. אבל כעבור זמן, בעוד העגלה נוסעת במקום מישור בדרך חלקה, לפתע פתאום נתהפכה העגלה וכולנו נפלנו על השלג.

פעם אמר הגה"ח רבי חיים ווערנער שליט"א להרה"ק ה'נתיבות שלום' ז"ע אחרי איזה פייערדיגע שמועס (שיחה 'בוערת' ונלהבת): "היום הרגשתי שהדיבורים היו מכוונים ומדויקים עבורי". אמר לו ה'נתיבות שלום': "אף אני אמרתי כיו"ב להרה"ק ה'בית אברהם' ז"ע אחר שיחת קודש ששמעתי ממנו, ואמר לי הרבי בדרך מעשה ומשל: פעם נכנס יהודי אל ה'חייט' לקנות לעצמו מעיל מכובד ומפואר. בהיותו שם לבש על עצמו איזה מעיל, נענה בהתפעלות ואמר: 'הרי זה בדיוק תפור עלי ומתאים למידתי'. אמר לו החייט: 'אז ס'איז גוט פאר דיר, נעם זיך עס (אם זה מתאים עבורך קח לך את זה), כאומר, נו, אם הדיבורים היו מכוונים אליך קח אותם והכנס אותם בלבך עמוק, העיקר 'למעשה'".

מעשה בשני יידיים ששוחחו ביניהם אודות השר שבמדינתם. פתח האחד לדבר בגנות השר, על רוע לבו ומעלליו שמתנכל לבני העיר; ויענהו רעהו ויאמר: "הרי 'לב מלכים ושרים ביד ה'", נענה ואמר: "אכן כדברך, אך אני מדבר לולא זה...". אמר לו השני: "הנך דומה להאי גברא שהזמין אצל רעהו שיבשל עבורו את כל מאכלי השבת. ממחרת השבת, נפגשו השניים, ושאלו רעהו: 'נו, איך היה

נענה הרה"ק מקרעמניץ ואמר לי: 'נו, דו זעהסט (אתה רואה)', אבל לא הבנתי למה כוונתו.

"רבות התבוננתי בדבריו, מה רצה לומר לי - מה הנני רואה, לאחר זמן רב הבנתי שנתכוון לרמוז לי הוראה בעבודת ה': פעמים שהיהודי מהלך בדאגה, שמא ייפול ח"ו ברשתו של היצר הרע הפורש מממורת לרגליו, ואז הקב"ה אכן עוזר לו שלא ייפול ברשתו של היצר. אבל כשהיהודי מדמה בעצמו שהוא הולך בדרך הישרה, ואינו מעלה על לבו כלל שהיצר עומד להפילו ברשתו, דווקא אז הוא עלול פתאום ליפול לבאר שחת".

גם בזה יש לרמז לעניין האמונה. **כי המאמין בה' וזוכר ממנו בכל עת ושעה לא ייכשל ולא ייפול. אמנם אם ח"ו ישכח וירגיש שאינו צריך סעד לתמוכו ממעל על כל צעד ושעל, זה מסוכן ליפול אף בדרך מישור וחלקה.**

בפרשתו (לג, יז) "ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות על כן קרא שם המקום סוכות". וצריך ביאור, וכי דרכו של עולם לקרוא שם ע"ש מדור הבהמות ולא ע"ש מדור האדם... אלא ביאורו שעיקר החשיבות הן הפעולות שעשה עבור אחרים, וכגון 'אנשים' המתנהגים אליו כבהמה שאינה רואה אחרים (אלא את עצמה ואבוסה), כי זה כל קנינו של אדם, מה שעושה ונותן עבור זולתו, ולא קרא שם המקום 'בית' על שם מה שבנה לעצמו ('שבט הלוי' עה"ת ד"ה קטנתי, ועוד).

בימי קדם היה הגה"ק ה'בית הלוי' נוהג בצאתו מעירו לפשוט מעליו את בגדי הרבנות והיה לובש בגדים פשוטים עם קסקט לראשו כדי שלא ירגישו בו עוברי דרכים. פעם באמצע נסיעתו נפתחו ארובות השמים וגשמים עזים ניתכו ארצה עד שכבר לא יכלו להמשיך בנסיעה. משראה כי בבית פלוני עדיין דולק האור מיהר לדפוק על שערי. מתחילה לא פתח בעה"ב את הדלת, ואף משפתח לא הסכים כל כך במהרה להכניסו בצל קורתו, ורק לאחר תחנונים כי הקור בחוצות מסוכן לעוברים ושבים הסכים היהודי והכניסו לביתו, והשכיבו בפנית הבית בביזיון נורא. והנה, לא עבר זמן ארוך, הגיעו 'אורחים' לאותו הבית - ה"ה 'מורו ורבו' המובהק של בעל הבית, הרה"ק רבי אהרן מקוידניוב זי"ע עם כמה מחסידיו. מיד העלה בעה"ב את האור בכל הבית והגיש לפני האורחים כסעודת שלמה בשעתו. כשעבר הרה"ק מקוידניוב בדרכו ליטול ידיו לקראת הסעודה נחרד לראות את ה'בית הלוי' שוכב על הארץ בביזיון נורא, ומיד נזדעק על ביזיון כבוד התורה... ומיהר להקימו מן הארץ וכיבדו ביותר הכבוד.

כשמוע כן בעל הבית ש'אורחו' הראשון אינו אלא אותו 'גאון' שכל בני ישראל חרדים למוצא פיו, ניגש אליו בדחילו ורחימו וביקש 'מחילה סליחה וכפרה' על מעשיו שלא ייעשו... אמר לו ה'בית הלוי': בהקדמת הכתוב בפרשתו (לד, ז) שאמרו בני יעקב על דבר מעשהו

של שכם בן חמור, "כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא ייעשה". ולכאורה צריך ביאור כפילות הלשון, כי בתחילה פתחו "נבלה עשה" והוסיפו "וכן לא ייעשה". אלא ביאורו, שבני יעקב אמרו כי **נבלה עשה** כלפי אחותם - בת יעקב, והוסיפו שעל זה גופא היינו יכולים למחול על כבוד בית אבא ולהניח לו, אך הלא **וכן לא ייעשה** - הוא עשה דבר שאין לעשות עם שום בר ישראל, יהיה מי שיהיה, ועל כך אין להם סליחה ומחילה ואחת דתם למות.

ובזה סיים ה'בית הלוי' ואמר: "על מה שפגעת בכבודי בתור הגאון הגדול הנני מוחל וסולח לך מחילה גמורה, אבל השפלה נוראה כזאת אסורה להיעשות עם שום אדם מישראל, אפילו הפחות שבפחותים, על כך אינני יכול למחול ולסלוח לך עד שתעדין את מידותיך המגוננות ותלמד הכנסת אורחים מה היא. על כן, בוא נא עמי לביתי אשר בסלוצק למשך שבועיים ימים...". וכך הווה, במשך שבועיים שימשו ה'בית הלוי' בעצמו, מבלי תת לשום אדם לשמשו, אלא הוא בכבודו ובעצמו עמד ודאג לכל צרכיו ושימשו במסירות,

עד שהיטיב לראות 'מידות' ו'טוב לב' מה הם.

סיפר הג"ר שלום שבדרון זצ"ל, שכאשר נודע לידידי בירושלים שמדי פעם הוא נוסע לבני ברק אל החזו"א, ביקשו ממנו פעמים די תכופות לנסוע במיוחד כדי לברר ולשאול את החזו"א שאלות שונות. משנשנה הדבר מספר פעמים שאל את החזו"א אם מחויב הוא להיענות לבקשתם ולבוא במיוחד מירושלים לבני ברק, שהרי הדבר כרוך בביטול תורה... השיבו החזו"א: "חסד איז די פינטאלע פון די נשמה" (חסד היא הנקודה הפנימית של הנשמה. הובא ב'מעשה איש' ח"ג עמו' קפח).

סיפר הגה"ח רבי חיים ברים זצ"ל, שפעם התנצל הג"ר משה יהושע לנדא ז"ל בפני החזו"א על עיסוקו בענייני חסד (שגוזל מזמנו), א"ל החזו"א: "תורה אינה חכמה, התורה היא נשמה. וכשאדם עושה חסד עם זולתו נשמתו מתעלה והוא מבין ומשיג בתורה ביתר שאת וביתר הבנה (ואינו ביטול תורה אלא הכנה להתעלות בתורה)".

ידוע ביאורו של הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע (ח"ח עה"ת עמו' קח) בנוסח ברכת 'בורא נפשות'. וביאורו: "**בורא נפשות רבות וחסרונן**, הקב"ה ברא ויצר בעולמו נפשות רבות, ולכל אלו הנפשות יש **חסרונן** - איזה מחסור - זה בחסרון מעות ורכוש וזה בחסרון קרובים וידידים, צורכי רפואה, יש החסד מעט דעה או כל שאר חסרונות. וכן מאי טעמה התקין כך הבורא את עולמו - **על כל מה שבראת, להחיות בהם נפש כל חי** - כדי להחיות את אנשי העולם, כי יסוד העולם כולו לתת ולהעניק איש לרעהו כל אשר יחסר לו".

ומעשה היה באחד שישב אצל ה'חזון איש' ואמר לו: "כל קיומי וחיותי יש לי מלהיטיב לזולתי, כי זה חיי ואורך ימי...".

פעם שמע הגר"ש רוזובסקי זצ"ל איך שיהודי מסביר לרעהו בשבח ומעלת אמירת 'גוט ווארט' (דיבורי חיזוק ועידוד) שהרי "**זה נהנה** (מי שנאמר עליו) **זה לא חסר** (מי שאמרו)". נענה הגר"ש ואמר: "אה, זה **נהנה** וזה **נהנה**... שכידוע ל'מבינים' איזה 'טעם טוב' יש לה לאמירת גוט ווארט ברוחב לב טוב לרעהו".

(באר הפרשה - וישלח תשע"ט)

מה שר' שלום שבדרון כנראה לא ידע, שהחיילים הבריטים שהיו ממונים על שמירת העוצר הסתתרו מתחת לחלונות ביתו, וכשאך יצא הילד את הבית קפצו אלה ממחבואם וציוו עליו להרים את הידיים... יצחק'ה הקטן ממשיך ללכת והחיילים בעקבותיו באקדחים שלופים

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על כוחה של תפילה

"וְהָיָה הַמַּחְנֶה הַנְּשָׂאָר לְפִלִּיטָה" (בראשית ל"ב, ט')

התקין עצמו לשלושה דברים: לדורון, לתפילה ולמלחמה (רש"י)

את המעשה הבא על כוחה של תפילה סיפר לנו הרה"ג רבי יצחק שבדרון, בנו של הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל: 'עוצר' בתקופה שקדמה למלחמת השחרור היה מעשה של יום ביומו, ומי שהיה נתפס כשהוא מהלך ברחוב בשעת העוצר הכניס ת עצמו לסכנה גדולה, שהגיעה לפעמים עד כדי פיקוח נפש. פעם אחת בעת העוצר, ואני הייתי עדיין ילד קטן, התעוררתי בבוקר, וכדרכו של ילד פתחתי את החלונות כדי להביט בטנקים שסבבו ברחובות.

כשראה אבי בכך צבט בלחיי ואמר לי כדברים האלה: "כיון שהתעוררת כל כך מוקדם אני רוצה שתלך לבית הכנסת הגר"א, שם עומדים כעת עשרות איש בתפילת ותיקין, ותביא להם מזונות ושתיית קפה".

גם אני, כילד, ידעתי את הסכנה הכרוכה ביציאה לרחוב בשעת העוצר, ושאלתי את אבא האם אינו חושש מכך. ואבא השיב לי, כשבת צחוק על שפתיו: "אני אתפלל עליך, אל תדאג".

מה שר' שלום כנראה לא ידע, שהחיילים הבריטים שהיו ממונים על שמירת העוצר הסתתרו מתחת לחלונות ביתו, וכשאך יצא הילד את הבית קפצו אלה ממחבואם וציוו עליו להרים את הידיים...

יצחק'ה הקטן ממשיך ללכת כאילו לא אירע דבר והחיילים בעקבותיו באקדחים שלופים. כך הלך כברת דרך ארוכה למדי עד בית הכנסת הגר"א, "וכיון שלהיכנס לבית הכנסת היה אסור להם, על פי חוק מיהרתי לחדור פנימה ונעלמתי מעיניהם".

מבעד לחלונות הוא מבחין שהחיילים ממתנים לו בחוץ ולבו נוקש... אבל כיון שאבא הבטיח שיתפללו עליו יצא הילד את בית הכנסת והחל לצעוד לכיוון הבית.

מפקד הפלוגה הבריטית התקדם לעבר הילד, וכדי להוכיח לו שהחוצפה שלו נגד החיילים עברה כל גבול הרים את רגלו - עם הנעל הצבאית הכבדה - כדי לבעוט בו בעוצמה.

והנה, אך הרים את הרגל מעד הקצין והתגלגל כמה פעמים, ללא שהייתה סיבה הגיונית לכך. "אני המשכתי ללכת בנחת, והחיילים כבר לא העזו לפגוע בי. כי אבא התפלל..."

וישמע ה' את קולנו

פעמים רבות נכנסתי עם יהודים חולים אל מרן גאון ישראל ה'קהילות יעקב' הסטייפלער זצוק"ל, ואחרי שבירך אותם בחום לבו היה נוהג לומר: "אל תמתינו שמישהו אחר יתפלל בעדכם, תתפללו בעצמכם על עצמכם, ודעו שהתפילה תמיד עוזרת. כל תפילה. אין דבר כזה שתפילה חוזרת ריקם! לא קיים דבר כזה במציאות!".

פעם ניגש אלי חולה ואמר לי שגם הוא שמע את הדברים יוצאים מפיו של הסטייפלער, "אבל מה אעשה שמזה תקופה ארוכה אני מתפלל ומתפלל אל הקב"ה בכוונה גדולה ושום דבר לא זז" - -

שאלתו, כמוכן, אינה שאלה, ומן הדין היה לחזור בפניו שוב ושוב על דבריו של הסטייפלער ולחזקו בעניין זה כדי שיאמין שאכן כך הם פני הדברים, ששום תפילה אינה חוזרת ריקם, וכל מילה וכל הגה שאדם מוציא מפיו בעת התפילה משפרים את מצבו בזה ובבא. אבל כיון שהיהודי היה שבור ורצוף, ונוקק לעידוד, החלטתי לסבר את אוזניו בסיפור ששמעתי באותה תקופה:

בין שתי מלחמות העולם נסע אחד משליטיה של צרפת לביקור ברוסיה בליווי פמליה גדולה של שרים ויועצים. בבואם לרוסיה הוגשה לפניהם ארוחת צהרים דשנה בביתו של השליט המארח.

בין המאכלים שהונחו על השולחן היה גם ה'קישקע', והמאכל הזה התחבב במיוחד על השליט הצרפתי עד כדי כך שלא התבייש ללקק אצבעותיו בעת האוכל ואף לבקש עוד...

בעיצומה של הסעודה הוא קרא לשר הטבחים שלו וציווה עליו שייגש

שלי ושלכם שלה הוא

נשות נבחני 'דרשו' מוזמנות למעמד הוקרה מרגש ובלתי נשכח על מסירותן ותרומתן הכבירה למען לימוד התורה הקדושה לאורך כל השנה

בית שלה תורה

שיתקיים אי"ה במוצ"ק חנוכה אור לא' טבת
באולם טדי ב' בנייני האומה ירושלים, בשעה: 20:00

בהשתתפות "אשת חבר" נשות גדולי ישראל
מופע מוזיקאלי מרגש ועוצר נשימה
הפקה בימתית מושקעת
שידור חי
ממעמד 'הסיום' שיתקיים במקביל באולם אוסישקין

בברכה, ארגון 'דרשו'

כי תרוננה כוללת כל הטובות שבעולם

לרכישת כרטיסים ב-18 ש"ח בלבד!
התקשרו 073-7683733
כרטיסים ניתן להשיג החל מיום חמישי י"ד כסלו
*הכרטיסים לנשות נבחני 'דרשו' נשואות בלבד.

לעמיתו, שר הטבחים הרוסי, וייקח ממנו את המתכון להכנת הקישקע, "וכשנחזור לצרפת תעשה לי את האוכל הטעים הזה מדי יום ביומו".

השר הצרפתי עשה את שנצטווה, וכשהגיעה חזרה לארמון בפריז הכין גם הוא את הקישקע והגישו לפני השליט, שעשה 'הכנות רבות' לפני שישב לאכול, בידעו שעכשיו הוא הולך לטעום את אחד המטעמים שהתחבב עליו ביותר בעת האחרונה.

שר הטבחים עומד לצדו, ממתין למחמאות שתצאנה מפי ה'בוס' שאולי יחליט אף על העלאה במשכורת עקב המאכל הטעים שהוכן לו.

והנה רק קירב השליט את התבשיל לפיו וכמעט שהקיא מחמת הריח הנורא שנדף ממנו... הוא ניסה, לשווא, לשמור על קור רוחו וכלה את זעמו בשר הטבחים תוך שהוא צועק עליו בכעס נורא: "מה קרה לך? הרי כשטעמתי ממאכל זה ברוסיה הרגשתי בו טעם גן עדן ולא היה מאכל יותר טוב ממנו, ומה אירע עתה שאינני יכול אפילו לקרב את המאכל מחמת הריח?! הלא מן הדין אני צריך לפטר אותך באופן מידי!".

נבהל שר הטבחים לנפשו ולפרנסתו ולא ידע מה להשיב לאדונו. "עשיתי ככל שציוויתני ולקחתי מעמיתי הרוסי את המתכון המדויק, רשמתי כל מילה ומילה ולא החסרתני ולו פרט אחד מכל מה שהיה כתוב שם".

השליט הצרפתי לא נרגע. "העצה היחידה שיכול אני לתת לך לפני שאפטר אותך ממשרתך", אמר לשר הטבחים, "היא שתחזור לרוסיה, תספר לשר הטבחים מה קרה, ותשאל אותו על מה ולמה הבאיש כל הקישקע".

בלית ברירה חזר השר בבושת פנים לרוסיה, וכאשר שמע עמיתו את מה שאירע שאל אותו שאלה אחת: "האם שטפת את הקישקע לפני הבישול?".

הביט הצרפתי בתמיהה על עמיתו הרוסי, והשיב בשלילה. "וכי היכן היה כתוב במתכון שצריך לשטוף את הקישקע?! - - -"

"סכל שכמותך", הגיב הרוסי בגיחוך. "יש דברים שלא כותבים במתכון... כל אחד צריך להבין לבד שאי אפשר להכניס לסיר הבישול סוג כזה של מאכל כמו קישקע בלי לשטוף אותו לפני כן... ואתה עוד מתפלא מדוע הבאיש המאכל שעשיתי?!".

החולה הקשיב לסיפור בשום שכל אבל עדיין לא הבין מה ברצוני לומר לו. ואז נטלתי את ידיו בחביבות והסברתי לו שהלקח שאפשר להוציא מכאן הוא, שכשם שלפעמים אפשר להעתיק את המרשם הכי טוב והכי טעים, אבל אם לא שוטפים לפני כן את המאכל לא ייצא מכך מאומה, כך המסקנה גם לגביו בענין התפילה: כפי ששמעת מפי הסטייפלער, אין לך מרשם בדוק ומנוסה יותר להצלחת האדם ולרפואתו מאשר התפילה. ברם, כאשר הנך בא וטוען שהתפילה לא פועלת אצלך מאומה אתה צריך לבדוק האם שטפת את הפה שלך לפני התפילה מכל הדיבורים האסורים, לשון הרע ושקרים, רכילות וחנופה! כי אם לא שטפת כיצד תועיל התפילה?

בוודאי כל תפילה פועלת משהו, וכל תפילה יכולה היא שתעלה לשמי שמים ותמליץ לפני כסא הכבוד בעבור המתפלל; אבל בתנאי אחד: שהפה, דרכו יוצאת התפילה, יהיה נקי ומטוהר מכל רב.

(הגדה של פסח 'חשוקי חמד')

זכורני מלפני עשרות שנים, שנקלעתי פעם לכינוס של חסידי סלונים, בזמן הנהגתו של כ"ק האדמו"ר בעל ה'ברכת אברהם' מסלונים זי"ע. דקות אחדות לאחר תחילת הכינוס ביקשוני הגבאים לעזוב את המקום כי היה זה כינוס פנימי של החסידות, אך דבר אחד שהספקתי לשמוע מהרבי זי"ע נחרט עמוק בלבי

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

"וַיַּעֲקֹב נִסְעַ סְפָתָהּ וַיִּבֶן לוֹ בַּיִת" (בראשית ל"ג, י"ז)

רבי נתנאל בספרו על הרחבות שישנה בירושלים, כתב: "הבית שלי מכיל חלונות גדולות יותר משלושה מטרים גובה" - היכר מובהק לבית מפואר באותם ימים... התיאור כבר היה נשמע מעט מוגזם. גם במקום מגוריהם בפולין לא היו בתים כה גדולים...

החליטו החברים שלא להחליט עדיין על פי המכתב, וחלף זאת ישלחו שליח נאמן לירושלים, שייסע רק כדי לבדוק האם אכן כך הם פני הדברים. אם אכן ימצא שהסיפור אמת הוא, והדרים בירושלים נהנים מרחבות גדולה ומיישוב הדעת, יעלו רבים מבני הקהילה לארץ הקודש.

יצא השליח לדרכו, היטלטל תקופת-מה בדרכים, והגיע בסופו של דבר לירושלים. הוא שם פעמיו לעיר העתיקה ושאל את העוברים והשבים: "היכן גר רבי נתנאל רייזמן?"

הנשאלים הפנו אותו לשכונה צפופה, שם בבנין פלוני, לאחר שיוורדים עשר מדרגות מתחת לקרקע, גרים רבי נתנאל ומשפחתו במרתף ישן ובדירה קטנה. השליח התקשה במשך זמן-מה למצוא בדיוק את ה'כוכ' המדובר, שהיה בינות לכמה וכמה 'כוכים' אחרים... בעודו סובב בסמטאות העיר כבר התחיל להבין לאן מועדות פניו.

סוף סוף הגיע השליח אל הבית, דפק בדלת, וכאשר פתחו לו נגלתה למול עיניו דירה קטנה וצפופה לבלי תיאור, שטיח גדול

אני רוצה לפתוח בסיפור נפלא ששמעתי מאחד ממורי ההוראה בירושלים אודות הגאון רבי נתנאל רייזמן זצ"ל, אביו של הגאון רבי ישראל יצחק רייזמן זצ"ל, דיין בבד"ץ 'העדה החרדית': רבי נתנאל היה תלמיד חכם מופלג ואוהב תורה. בראשית ימיו התגורר באחד מפרברי העיר ורשה שבפולין, ותקופה ארוכה כמהה נפשו לעלות לארץ ישראל. באותה תקופה המצב בארץ היה נורא ואיום, המחסור והרעב היו בני בית אצל יושבי ארץ הקודש, ותנאי המחיה היו קשים מנשוא.

רבי נתנאל התלבט מאוד, אולם השתוקקותו לחונן את עפרה של הארץ הקדושה גברה על שאר השיקולים, והוא הודיע לחבריו ולדידיו על דבר החלטתו. כשנודע דבר חפצו התעוררה מהומה רבתי בקרב חברי הקהילה. רבים החלו להרהר גם הם ברעיון, ואולי אף להצטרף לרבי נתנאל ומשפחתו ולעלות עמהם יחד לארץ הקודש; אולם לא ניתן היה להתעלם מן השיקולים כבדי המשקל שכנגד.

לבסוף הוחלט על דעת כולם, שרבי נתנאל שכבר גמר אומר בדעתו לעלות לארץ הקודש יעלה עם משפחתו לארץ, ולאחר שהות של כמה חודשים ישלח מכתב לחברי הקהילה ובו יפרט להם על המצב בירושלים ועל קשיי המחיה. על פי מה שיספר יחליטו האחרים האם לעלות לארץ גם הם או שאין הדבר בידם.

רבי נתנאל ומשפחתו נפרדו מידידיהם וקרוביהם, ופתחו בנסיעה הארוכה לארץ הקודש. ואכן, לאחר כמה חודשים נתקבל אצל חברי הקהילה מכתב ששלח רבי נתנאל מארץ ישראל. ההתרגשות היתה גדולה, וכולם נתאספו יחד בשטיבל המרכזי לשמוע את מה שנאמר במכתב.

והנה, כל החששות התבדו: רבי נתנאל כתב בפרוטרוט ובתיאור משכנע כיצד המצב בארץ לא גרוע כמו שמספרים, ושהוא ומשפחתו התאקלמו היטב, וכי טוב להם עד מאוד בירושלים והם שמחים ומאושרים על החלטתם לעלות לארץ ישראל. הנאספים כמעט והשתכנעו, אך משפט אחד באמצע המכתב העיב על הרושם הכללי:

על הרצפה, כמעט מקיר לקיר, עליו מצטופפים כמה ילדים ומשחקים יחד. אמנם אווירה של שמחה והסתפקות במועט שוררת במקום, אולם ספק אם הבית כולו יחד מגיע לשלושה מטרים; בוודאי שלא החלונות, כפי שתיאר במכתבו לידידיו בוורשה...

"היכן אבא נמצא?", שאל השליח את הילדים. בעליצות הראו לו באצבע על בית המדרש שהיה ממול הבנין, "שם אבא יושב ולומד", אמרו לו. ניגש השליח לבית המדרש, ועם התקרבו נמשך אחר ניגון לימודו המתוק והמוכר של רבי נתנאל.

הוא נכנס אל ההיכל, וכאשר ראהו רבי נתנאל התרגש עד מאוד וקיבל את פניו בשמחה. "נו", היתה שאלתו הראשונה, "הגעתם?", השיב לו השליח במבוכה: "ממש לא... בני הקהילה שלחו אותי כדי לראות האם לא הגזמתם בתיאור החיים בירושלים, ואכן נוכחתי לראות שלא מיניה ולא מקצתיה - במקום חלונות בגובה שלושה מטר ראיתי בית מתחת לאדמה, קטן וצפוף".

חיך רבי נתנאל והשיב: "כלום דובר שקרים אני? כסבור אתה שהמקום שראית - ביתי הוא? לא כן הדבר! שם - זהו חדר השינה שלי, אולי גם חדר האוכל... הבית שלי הוא כאן! בית המדרש הוא ביתי!"

"ראה", הוסיף וקרא רבי נתנאל בהתפעלות תוך שהוא מחווה בידיו על קירות וחלונות בית המדרש, "התבונן איך המקום כאן משופץ ומפואר. הבט על החלונות היפים והגבוהים - קח סרט מידה ובדוק: שלושה מטרים גובהם!"...

מעשה נפלא זה תואם להפליא עם הנכתב בסידור 'שער הרחמים' להגאון רבי פנחס - המגיד מפלאצק זצוק"ל, סידור שהיה כידוע חביב ביותר על הגאון מווילנא זצוק"ל, שמביא שם פירוש נאה על מאמר המשנה "יהי ביתך בית ועד לחכמים" (אבות א, ד).

בפשטות מפרשים את כוונת התנא, שעל האדם לראות שביתו יהיה הבית בו מתכנסים החכמים. אך הוא מפרש להיפך. המקום לו אתה קורא בית יהיה המקום של חכמי התורה, דהיינו בית המדרש; ועניינו ממש דומה למעשה שסיפרנו.

הבית העיקרי של היהודי הוא בית המדרש, המקום בו יונקים רוחניות וגדלים בתורה. הבית הפרטי אינו אלא 'חדר שינה', היכי תימצא לחיי העולם הזה המוכרחים על פי טבעינו. מצבו בעולם הזה הוא אמצעי למצבו בעולם הבא

את הלקח הזה אנו מוצאים בפרשתנו:

התורה מספרת, שכשיעקב אבינו נפרד מעשו הוא הגיע למקום ושמו סוכות, ושם בנה לו בית. את המילים "ויבן לו בית" מפרש ה'תרגום יונתן' בצורה מעניינת: "וּבְנָא לֵיהּ בַּי מְדִרְשָׁא".

יונתן בן עוזיאל מגלה לנו מהו הבית שיעקב בנה: בית מדרש! לזה יעקב קורא בית, לא לבית הגשמי בו הוא התגורר.

מוטל עלינו לדעת ולהבין את עומק הדברים.

אמנם במושכל ראשון הדבר נראה לנו רחוק, הרי כל אחד מבין שקורת גג לו ולמשפחתו הוא דבר בסיסי שאי אפשר בלעדיו. אך מוטלת עלינו החובה לזכור ולהבין, שבסופו של דבר, יש את

העיקר ויש את הטפל.

זכורני מלפני עשרות שנים, שנקלעתי פעם לכינוס של חסידי סלונים שהתקיימה בעיר טבריה, בזמן הנהגתו של כ"ק אדמו"ר בעל ה'ברכת אברהם' מסלונים זי"ע. דקות אחדות לאחר תחילת הכינוס ביקשוני הגבאים לעזוב את המקום כי היה זה כינוס פנימי של החסידות, אך דבר אחד שהספקתי לשמוע מהרבי זי"ע נחרט עמוק בלבי.

למשתתפים חולקו מיני מאכל ומשקה, והרבי בראותו זאת פתח ואמר: "לא נתאספנו כאן לאכול ולשתות! אנחנו אמנם אוכלים ושותים להשיב את הנפש, אך צריך לזכור את העיקר: נתכנסנו כאן להתחזק ולהתרומם בעבודת ה'!"

פעמים רבות אני נזכר באמירה נוקבת זו של האדמו"ר זי"ע. בכל דבר בחיים צריך להתבונן ולדעת מה העיקר ומה הטפל, ולשנן זאת שוב ושוב.

כשנכנסים לביתם של צדיקים ועובדי ה' ניתן להרגיש בנקל בכל פינה ובכל זווית מהו העיקר ומהו הטפל, רואים בחוש כיצד כל הבית אינו אלא טפל לחלק העבודת ה' שבבית. ממה עושים את עיקר העסק, אם בקניית רהיט חדש או שמא כשאחד הילדים גמר מסכת תלמודית או כשידע היטב את הנלמד בישיבה.

קרובת משפחתו של הגה"צ רבי דוב יפה שליט"א, משגיח ישיבת 'כפר חסידים' סיפרה, כי בילדותה התארחת פעם בשבת במעונו. בעת שהגישו את המרק בליל שבת היא אמרה לרבנית שלא תגיש לה צלחת כי היא אינה אוהבת מרק.

בשעת הסעודה לא הגיב רבי דוב לדברים מאומה, אך לאחר הסעודה ניגש אליה, האיר לה בנועם ובעדינות מיוחדת השמורה עמו, ואמר לה ברוך: "אין אנו אוכלים מחמת שאנו אוהבים, אנו אוכלים משום שאנו זקוקים לכוח לעבודת ה' ותו לא..."

את יסוד הדברים נמצא בלשונו הזהב של רבי משה חיים לוצאטו - הרמח"ל, בספרו הנשגב 'מסילת ישרים' (פרק א): "כללו של דבר, האדם לא נברא בעבור מצבו בעולם הזה אלא בעבור מצבו בעולם הבא, אלא שמצבו בעולם הזה הוא אמצעי למצבו בעולם הבא שהוא תכליתו".

הבית שלנו צריך לשמש רק אמצעי, הוא נכלל ב'מצבו בעולם הזה'. אך בית המדרש, המקום שקיים עבור 'מצבו בעולם הבא' - הוא העיקר והתכלית.

נוסיף ונאמר עוד, שייתכן שלפי תרגומו של יונתן בן עוזיאל, יעקב אבינו לא בנה לעצמו בית כלל אלא בנה רק בית מדרש. הרי יושב אהלים היה, ולכל משפחתו וקניניו בנה מבני עראי, שכן לעניני העולם הזה אין צורך במבנה של קבע. כך יוצא שבכלל 'מקנהו' הכתוב בהמשך הפסוק - "ולמקנהו עשה סוכות", נכללים גם גופו, משפחתו, רכושו ושאר עניני ותשמישי עולם הזה, שעבורם הכין סוכות עראי.

אי אפשר לזכות לכתרה של תורה אלא כאשר מתייחסים לעניני העולם הזה כארעיים, ולעסק התורה והמצוות - כקבוע!

(מתוך 'אוצרותיהם אמלא')

בטיסתי האחרונה לחו"ל פגשתי יהודי שמתגורר בירושלים בדירת מרתף. תאמרו, אדם מסכן, בודד ואומלל. ובכן, מסתבר שהוא עלה לארץ מארה"ב, שם היה לו בית גדול. יש לו עשרה ילדים, תשעה מהם מתגוררים בארה"ב ויש לו שם ארבעים נכדים. התפלאתי ושאלתי: אם כן, מדוע אתה מתגורר במרתף עלוב בירושלים

הגאון רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א על המלאכים ושרו של עשו

"וישלח יעקב מלאכים לפניו" (בראשית ל"ב, ד')

השל"ה הק' מביא הסבר מעניין אודות שליחת המלאכים. בפשטות, שלח אותם יעקב אל עשו. ישנן דעות שהיו אלו שליחים, בשר ודם, ויש הסוברים שהיו אלו מלאכי עליון. ומי היו אותם מלאכים? יש אומרים שהיו אלו מלאכים שנבראו ממצוות המילה של יעקב. "וישלח יעקב מלאכים לפניו" ראשי תיבות של המילה 'וימל'. כאשר אדם מקיים מצווה נוצרים מלאכים שיקדמו פניו בעולם העליון. המצווה היחידה בה היה יעקב מחויב הייתה המילה, על ידה נוצרו מלאכים ואותם שלח לפניו.

כאמור, בפשטות, שלח אותם יעקב אל עשו לתהות על קנקנו, לבדוק מהן תכניותיו כלפיו, וכיצד לקדם את פני הרעה. אך השל"ה הק' מפרש, ששלח אותם לפניו אל שרו של עשו. ומדקדק מלשון הפסוק "כה תאמרו לאדוני לעשו", היינו, לאדוניו של עשו, שרו של מעלה. והשאלה נשאלת, אם כן, מדוע ולאיה צורך שלחם.

סבי הרב ישראל חסידה זצ"ל כותב בספרו 'כרמי ישראל', כי בפסוקים ובמדרשים רואים אנו שיעקב חרד עד מאוד מהמפגש עם עשו. וכולם תמהים ושואלים, על מה ולמה, הלוא היו ליעקב הבטחות מפורשות מהקב"ה שישמרהו, מה צריך יותר מזה. כשיצא לחרן הבטיחו הקב"ה "והנה אנוכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזובך עד אשר אם עשיתי את אשר דיברתי לך" (בראשית כח, טו). כאשר היה אצל לבן אומר לו הקב"ה, "שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך" (בראשית לג ג). "ואהיה עמך!" - מי שהקב"ה מצוי עמו ובמחיצתו - כלום פחד ויראה יש לו?

ידועים דברי חז"ל, שיעקב חשש שמא יגרום החטא, וכפי שכותב רש"י על הפסוק "קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדיך" (בראשית לב, יא), "נתמעטו זכויותי על ידי החסדים והאמת שעשית עמי, לכך אני ירא שמא משהבטחתני נתלכלכתי בחטא, ויגרום לי להימסר ביד עשו". ועוד כתוב במדרש ובמפרשים, שיעקב חשש מזכויותיו של עשו. כי הלוא בכל אותן שנים שהיה יעקב בבית לבן זכה עשו לקיים מצוות כיבוד אב ואם וגם מצוות יישוב ארץ ישראל, לעומת יעקב שלא יכול היה לקיים שתי מצוות

חשובות אלו. ואל תהי מצוות יישוב ארץ ישראל קלה בעינינו. הרמב"ן מונה מצווה זו כאחת מתרי"ג מצוות. איזו זכות נפלאה יש לנו, להתגורר בארץ ישראל, לקיים מצוות התלויות בה, להחכים מאווירה, להתבסם מקדושתה. מרגלא בפומיה דמרן הגראי"ל שטיינמן [שליט"א] זצוק"ל, שהבעיה היא שאנחנו כבר רגילים לכך, דשים בה, איננו מעריכים די את הזכות שיש לנו לשבת בארץ הקודש. לא מתפעלים מכך ולא זוכרים להודות לקב"ה על החסד העצום שעשה עימנו. בטיסתי האחרונה לחו"ל הייתה לי חוויה מרתקת. פגשתי יהודי מאוד מעניין, שמתגורר בירושלים באיזושהי דירת מרתף. תאמרו, אדם מסכן, בודד ואומלל. ובכן, מסתבר שהוא אלמן שעלה לארץ מארצות הברית, שם היה לו בית גדול. יש לו עשרה ילדים, כולם נשואים. תשעה מהם מתגוררים בארצות הברית ואחד בארץ. יש לו ארבעים נכדים בארצות הברית!

התפלאתי ושאלתי: אם כן, מדוע אתה מתגורר במרתף עלוב בירושלים, מדוע אינך מתגורר בביתך הגדול שבארצות הברית, ליד ילדיך ונכדיך? אמר לי: "מה יש לי לחפש שם, וכי אפשר להשוות? האם יש שם מישהו שיש לו מילימטר אחד ממה שיש כאן בירושלים? נכון, אני גר במרתף, אבל בירושלים! וכי יש באיזושהו מקום בעולם אווירה כמו בירושלים? אני הולך בשבת ברחוב יפו, על פסי הרכבת הקלה המושבתת, אל הכותל המערבי. איזו הרגשה

דרשן ביד

”אנשים חושבים שזה קשה להיבחן על הש”ס, ושואלים אותי איך אני מצליח, ואני חוזר ומדגיש להם: לא בשמים היא. כיום אני לא יכול לוותר על התענוג שיש לי בסיום המבחן. מדובר בתחושת אושר וסיפוק עילאיים שגורמים לי כל פעם להתלהב ולהחליט להסתער על האתגר הבא: לזכות ללמוד ולדעת את כל הש”ס עם תוספות!”
(הרב אלימלך מנדלוביץ)

גם החלום שלך יכול להתגשם ללמוד ולדעת את הש”ס

להצטרפות לתוכניות 'דרשו': 02-5609000

יותר ממאה אלף יהודים ברחבי העולם שותפים בתוכניות 'דרשו'; בבלי, או בהלכה. יותר מ-25 אלף מהם נבחנים מידי חודש על הנלמד, קונים לעצמם חיי נצח וזוכים להיות 'דרשו איד'. גם אתה יכול להיות 'דרשו איד'!

ישמחו בתורתך **219,000** משתתפים

ברגשי גיל, עוז וחדווה, לכבודה של תורה ולכבודו יתברך, לכבוד לומדי התורה, עמליה והיגעים בה, לתפארתם של בכירי בני החבורה בכל קצות תבל, בני הישיבות אברכי המשי וקובעי עיתים לתורה נבחני 'דרשו' בתכניות הלימוד השונות במעמד מרנן ורבנן גדולי ומאורי הדור שליט"א ראשי ישיבות, מרביצי תורה ומוסר, דיינים ומורי הוראה, רבני קהילות וערים.

במעמד נשגב ומרומם זה נתקבץ לבוא ולשמוח יחדיו בשמחת התורה להוקיר ולהעריך את בכירי בני החבורה, נבחני דרשו העמלים, משננים, חוזרים ועומדים בכור המבחן בהצטיינות על חוק לימודם.

סיום הש"ס העולמי

סיום הש"ס המחזור הי"ג

יד אליהו - תל אביב
יום המישי י"ב טבת

בנייני האומה - ירושלים
מוצש"ק אור לא' טבת

פי תכניות 'דרשו' בכל רחבי תבל

יחולקו חינם למשתתפי המעמדים:

הספר החדש
פרקי אבות מהדורת 'דרשו'
יחולק למשתתפי מעמדי 'הסיום' בכל
רחבי תבל לקראת תחילת המהזור החדש של
תכנית. 'קנין חכמה'.

הקונטרס החדש
'בתורת ה' חפצו'
מאות עמודים מרתקים, חובה לכל דורש ה'.
כמו כן יחולקו חוברות לימוד תחילת הש"ס.

הקונטרס החדש
נשים במאי זכיון
יחולק למשתתפות כינוס 'בית של תורה'.
דוכני מכירה מבצעים מיוחדים
במעמדי 'הסיום' יוצבו דוכני מכירה של כל
ספרי 'דרשו' אשר יימכרו במחירי
מבצע מיוחדים.

התזמורת לשמחה של תורה:

**הרכב ענק של
תזמורת 'המנגנים'
בניצוחם של:**

משה רוט
משה מרדכי מונה רוזנבלום
משה לאופר
רובי בנט

בהתאסף ראשי עם

יצירה מוזיקלית מרגשת וסוחפת
המשלבת קטעי שמוחה, התעוררות ועוצמה
לאנו המיוחד של
ר' משה מרדכי מונה רוזנבלום

בעלי המנגנים לשמחה של תורה:

**מוטי שטיינמן
זאנויל ויינברגר
אהרלה סמט
שלמה כהן, אלי הרצליך
הילד דודי הרשקופ נ"י
מקהלת מלכות ומקהלת ילדים
בניצוחו של ר' פנחס ביכלר**

'הנה ימים באים'

מסכת היסטורית תורנית מרתקת
תוצג לראשונה בהמחשה ייחודית אשר תעביר
את מסר החיזוק לקביעת עיתים לתורה

'יחד שבטי ישראל' - סיומי הש"ס ברחבי תבל:

מנשסתר - יום ראשון ח' טבת
פריז - יום ראשון ט"ו טבת

ניו יורק - יום ראשון י"ד שבט
יהנסבורג - יום רביעי י"ח טבת

שבת קונוונשן וסיום הש"ס לונדון
שבת פרשת ויחי

• הכרטיסים למעמד בנייני האומה אזלו - נא לא להתקשר למוקד בנושא זה . נותר מספר מקומות מצומצם לכלל נבחני 'דרשו' למעמד
בי"ד אליהו אפרש עדיין לפנות למוקד: 073-7683733 בנוסף, הוקצו 50 כרטיסים נוספים לחורמים לארגון 'אחינו' - 02-5609000
• כמו כן ניתן לשלוח בקשות לועדת חריגים בפקס: 02-6540269 . לכל העדכונים על אירועי 'הסיום' של 'דרשו' בזמן אמת חייגו: 077-2222-666
• ההנהלה העולמית של 'דרשו' הודיעה על הוספת אלפי מלגות לנבחני תכניות 'הדף היומי' - גם אתה יכול להיות 'דרשו איד'

להצטרפות לתכנית 'דרשו': 02-5609000

חיוך ענק היה מרוח על הפנים שלו כשהוא השתחל מבעד לחלון והחליק במקצועיות על גבי צינור. כשהגיע אל הקרקע התיישר והחל לצעוד מעדנות לעבר המרצדס השחורה שחנתה בסמוך, אבל המשטרה חיכתה לו בצומת

מאוצרו המיוחד של מגיד המישרים הרב אליעזר יוטקובסקי

יעקב א. לוסטיגמן

"וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ יֵשׁ לִי רֵב אֲחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר לְךָ" (בראשית ל"ג, ט')

אלא שכאן הם טועים טעות מרה. מרדיפת התאוות לא מגיעים לשום סיפוק, לא גופני ובוודאי שלא רוחני.

חיכו לו בצומת

לפני שנים נשלחתי על ידי מורי ורבי, מרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל, לייסד קהילה חרדית בעיר כלשהי. נאמר לי שבאחת השכונות באותה העיר אפשר לקנות דירות בזיל הזול. זאת הייתה שכונה שבה מעשים פליליים לא היו נדירים במיוחד, גרו שם אנשים מאוד בעייתיים, ובהתאם לכך גם מחירי הדירות היו נמוכים מאוד. כשהגעתי לשם לסיור התרשמות 'זכית' לראות כמו עיניי למה יצא שמה של השכונה למרחוק כשכונה שכזאת. חיפשתי כתובת ברחוב מסוים ולפתע אני רואה שני שוטרים שמסתתרים מאחורי גדר, מציצים בזהירות לעבר בנין השוכן ממולם.

זה היה קצת מוזר, ממתי שוטרים מתחבאים ככה... מעניין מה קורה פה... בדיוק אני רואה מישהו משתחל מחלונה של אחת הדירות בבנין ובידו תיק עמוס. לא אשכח את החיוך הענק שהיה מרוח על הפנים שלו. הוא החליק במקצועיות על גבי צינור שהיה קבוע על קיר הבנין, הגיע אל הקרקע, התיישר והחל לצעוד מעדנות לעבר המרצדס השחורה שחנתה בסמוך. בתוך שניות אחדות כבר הייתה המכונית מותנת, והוא פתח בדהרה כדי להתרחק מהמקום במהירות האפשרית.

אבל כשהגיע לצומת הקרוב הגיחו לעברו ניידות משטרה מכל עבר,

חז"ל הקדושים עומדים על ההבדל בין הלשון בה נקט יעקב אבינו ע"ה כשאמר "יש לי כל" לעומת עשו הרשע שאמר "יש לי רב", שיעקב אבינו הסתפק במה שיש לו ולא חשקה נפשו בתוספת והגדלת הרכוש שלו, ואילו עשו הרשע, למרות שהיה לו 'רב' הוא עדיין לא יכול לומר שיש לו 'כל', כי הייתה לו נפש רחבה כבלעם הרשע וכל הממון שבעולם לא יכול היה לספק את תאוותו.

לפירוש זה יש להסמין את דברי חז"ל במסכת סנהדרין (סג): "אמר רב יהודה אמר רב, יודעין היו ישראל בעבודת כוכבים שאין בה ממש, ולא עבדו עבודת כוכבים אלא להתיר להם עריות בפרהסיא". כלומר, הכפירה בהש"ת לא באה מאידיאולוגיה אלא מתאוותנות בלתי נשלטת. וכמוהו שאף אחד לא רוצה לומר על עצמו שהוא בעל תאוות, ולכן הוא מתרץ זאת באידיאולוגיה כזאת או אחרת.

המצב הזה של כיסוי התאוות באידיאולוגיות מדומות נשמר לאורך כל השנים. אנשים היו סוגדים לעץ ואבן. לוקחים חתיכת ברזל, דופקים עליה עם פטיש עד שנהייתה לה צורה כזאת או אחרת, ואמרו שזה האלוהים שלהם שברא אותם ומנהיג את העולם כביכול. כמובן שזה מגוחך מאוד, אבל כדי להצדיק את רדיפת התאוות יכולים אנשים להגיע גם למצב שפל שכזה.

נכון שכבר הרבה מאוד שנים עבודת האלילים אינה קיימת ברוב חלקי העולם, אבל זה לא אומר שהמצב הזה השתנה. אנשים פיתחו אידיאולוגיות ו'אמונות' אחרות במקום העץ והאבן. היו מתיוונים, היו קומוניסטים, היו משכילים ועוד כל מיני סוגים של כפירה בה' ובתורתו ל"ע.

גם כאן בארץ ישראל, לאחר השואה האיומה, היו תירוצים מתירוצים שונים. הייתה מדינה שהם האמינו בה מאוד, הייתה תנועת הציונות ועוד ועוד.

אבל בשנים האחרונות אנחנו רואים שינוי מגמה. אנשים כבר לא צריכים תירוצים. הם כבר לא מחפשים אידיאולוגיה כדי להסתיר את חולשתם לתאוות מכל מיני סוגים, הם פשוט מצהירים בריש גלי וללא בושה שכל מה שהם רוצים זה למלא את תאוותם, לאכול כל מאכל שקיים עלי אדמות בלי להתייחס לשאלת הכשרות, לשתות בכל מקום ובכל זמן ולעשות ככל העולה על רוחם.

שעה של קורת רוח

המסר מהסיפורים הללו הוא חד וברור: אנשים עושים לפעמים טעויות מרות בגלל ההתמכרות שלהם לתאוות. הם לא חושבים אפילו צעד אחד קדימה, מפתחים לעצמם אידיאולוגיות או מיתוסים, והכל כדי להצדיק את התאוות הבהמיות שלהם.

מי שיוודע להתנהג בצורה שפוייה והולך בדרך הישר, לקדוש ברוך הוא לא חסרות דרכים כדי להשפיע עליו נחת, הנאה, שמחה ואושר. הוא זוכה לנחת מהילדים, לחיות בשלום בבית ומחוצה לו, טוב לו בחיים כי הקדוש ברוך הוא דואג לו.

ומה קורה בכיוון ההפוך? מה שקרה בשני הסיפורים הללו. זה תמיד נגמר רע כשאדם להוט אחר תאוותיו.

ואם כל מה שדיברנו עד עכשיו נכון לגבי העולם הזה שאנחנו רואים בעיני בשר, על אחת כמה וכמה הכאב של החוטא גדול לאין ערוך בעולם האמת; וכמו שידוע בשם הגר"א, כי בשעה שמובילים את האדם לבית עולמו והוא רואה מה החמיץ בעולם הזה יהיה לו כאב גדול, עד שאם ננסה לתאר אותו במושגים גשמיים נמצא שאם היה מרגיש רק אחד חלקי כמה אלפים מהצער הזה בימי חייו היה מת במקום מרוב צער.

ומידה טובה מרובה - העידון העצום הצפוי להולכים בדרך הישר הוא גדול כל כך בעולם האמת, כמו שכתוב בתלמוד ירושלמי "יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה". הכוונה היא, שאפילו אדם שאין לו זכות של מצווה ממש אלא רק שהיה נטפל לעושי מצווה תהיה לו זכות לעבור ולהריח ליד גן עדן, שזהו עונג יותר גדול מכל תענוגי עולם הזה. וב'פני משה' מסביר, שהכוונה היא לא רק לגבי ההנאה שאתה עצמך נהנית בעולם הזה במשך כל ימי חיך, אלא גם אם ניקח את כל ההנאות שנהנו כל האנשים מבריאת העולם ועד היום הזה, שעה אחת של קורת רוח שם בעולם הבא מהנה ומענגת הרבה יותר.

וגם שני השוטרים שהתחבאו מאחורי הגדר רצו רגלית והצטרפו לחבריהם.

על הפנים שלו לא נשאר זכר לאותו חיך ענק שכיסה אותן חצי דקה קודם לכן. הוא נדחף אל תוך ניידת משטרה כשידיו אזוקות מאחורי גבו, וכששוטרים מכל עבר דוחפים אותו בכוח כדי להתגבר על ההתנגדות שלו. מה שנקרא: השוטרים חיכו לו בצומת...

כבושת פנים

דוגמה נוספת אני יכול להביא ממקרה שפורסם בעבר, על קבוצת אנשים מכובדים שישבו במסעדה והזמינו אוכל. לאחר המתנה ממושכת הגיע המלצר כשהוא נושא מגש ובו המנות היוקרתיות שהם הזמינו.

אחד המכובדים הללו שכבר הזיל ריר רק מהמחשבה על צלעות הבקר שנטחנות בין שיניו הלועסות במרץ, לא יכול היה לחכות. הוא קם ממקומו, ניגש למלצר ולקח מהמגש את הצלחת עם הצלעות המשובחות. המלצר לא התכונן לכך, איבד את שיווי המשקל של המגש וכל יתר המנות התגלגלו ארצה לקול ניפוץ כלי החרסיה, בעוד הרטבים ניתזים לכל עבר ומטנפים את בגדיהם ההדורים של הסועדים במקום.

בעל המסעדה שראה את כל ההתחרשות התמלא זעם על האיש שגרם לכל המהומה הזאת, הוא ניגש אליהם וצרח עליו ועל כל חבריו שיעזבו את המסעדה באופן מידי לפני שהוא משסה בהם את אנשי האבטחה...

הם יצאו החוצה חפויי ראש ומלאי בושה, ואז התברר להם שמישהו שם צילם את כל התקרית, ואפילו פרסם את הסרטון הזה ברבים.

הבושות היו גדולות עד השמים. הם שאלו את האיש "למה?! למה לא חיכית עוד חצי דקה שהמלצר יניח לך את הצלחת על השולחן?!...". תשובתו היתה "לא הצלחתי להתאפק".

לא מחכים למסכת הראשונה
מתחילים כבר במסכת האחרונה

האזינו עכשיו בקו השיעורים של 'דרשו'
077-2222666 שלוחה 2

הרב אפרים סגל
שיעור דף היומי עברית/אידיש

הרב מאיר שפרכר
שיעור דף היומי בעברית

הרב אליהו אורנשטיין
שיעור דף היומי (מקוצר) בעברית

משנקפו הדקות הם הבינו שההתנהגות הפולנית היא ממש בדיחה. אבל המטוס לא מחכה לאף אחד, והנה הגיעה סוף סוף ניידת משטרה 'לטפל' באירוע. השוטר עצר ברוב חשיבות את הניידת לרוחבו של הכביש והוציא מתא המטען לא פחות ולא יותר שולחן וכסא מתקפלים... הם חשבו שהם חולמים, השוטר התיישב על הכסא וקרא את הנהג הסורר אליו וכך התחיל בחקירה נמרצת

סיפור אמתי על אבא ובן שמסיימים את הש"ס בחברותא טלפונית של הדף היומי

מאת: הרב אברהם פוקס

ליל ט"ו באב תשע"ב, 9:00 בלילה

הטלפון מצלצל ברחבי הבית, שעה די עמוסה בבתי ישראל, הקטנים בשלבי השכבה אחרונים, ה'גדולים' מנסים לנצל את השקט שמתחיל להשתרר לו בבית ולהתמקד בהכנת השיעורים והלימוד לבחינות, והממש גדולים מתחילים לעשות סדר בבלגן המבורך שהשאירה אחריהם הסופה היומית בדמות ילדים צוהלים ושמחים. הטלפון ממשיך לטרטר ומנסה למשוך תשומת לב בכוח, אחד הילדים מצליח להתפנות לרגע מעיסוקיו העומדים ברומו של עולם ולהציץ בטלפון - "סבא מתקשר" הוא מכריז בשמחה לחלל הבית רגע לפני שהוא עונה לשיחה. "ערב טוב", אומר הזאטוט ונענה ב"ערב מבורך". "אפשר לדבר עם אבא?", שואל סבא לאחר כמה שאלות התעניינות, "בוודאי", עונה הזאטוט - "אבא, סבא רוצה אותך...".

חודש לפני

ליל ט"ו בתמוז תשע"ב, שעת ערב

ר' חיים לייב מדבר עם אביו בטלפון, מתעניינים זה בשלומו של זה. "מה התחדש בבית המדרש", שואל ר' מרדכי את בנו. לקראת סיומה של השיחה זורק ר' חיים לייב לאביו: "אבא, מדברים בימים האלו על סיום הש"ס מחזור י"ב ותחילת מחזור י"ג, אולי נתחיל ללמוד חברותא בעוד חודש?". "חברותא?", שואל ר' מרדכי בתמיהה את בנו, אנחנו גרים בשתי ערים נפרדות". "התכוונתי בטלפון", מסביר ר' חיים לייב. "בטלפון?", מקשה ר' מרדכי לבנו. השיחה מסתיימת ללא שום החלטה והמשך עיסוק בנושא, חמש דקות לאחר מכן ר' חיים לייב כבר שכח מהשיחה ומהחברותא ומסיום הש"ס, ואביו שמר את הדבר...

ליל ט"ו באב תשע"ב, 9:03 בלילה

"עכשיו זה טוב?", שומע ר' חיים לייב את אביו שואל מבעד לאפרכסת. "טוב מה?" משיב ר' חיים לייב לאביו בשאלה. "זו שעה נוחה ללמוד את הדף היומי בתשע בלילה? היום מתחילים את מסכת ברכות...". "אה, בטח", פולט ר' חיים לייב במבוכה, "אני רץ להביא את הגמרא". בני הבית שומעים משהו בלתי שגורתי שמתרחש בשיחת הטלפון וכולם מתאספים סביב אבא, שלנגד עיניהם המשתאות לוקח את הגמרא הגדולה ומתיישב לו כך באמצע הסלון בתוך כל ההמולה, הוא מסמן להם להיות בשקט וצולל למחוזות אחרים, למחוזות של "מאימתי

קורין את שמע בערבית". הילדים בחושיהם החדים מרגישים שמהו מיוחד מתרחש לו כעת, אבל גם הם לא יודעים עד כמה זה יהיה מיוחד, בעצם גם אבא וסבא שלהם לא ידעו...

וכך יום יום, דף אחרי דף, הם לומדים את הדף היומי. לכאורה היו צריכים לומר 'הדף יומי' למה קרא לו הגר"מ שפירא זצ"ל 'דף היומי'? כי זה כל העניין, שמדי יום ביומו ילמדו אותו, הדגש הוא על 'היומי', וכך גם מרגישים החברותא וכל בני הבית בשני הבתים, "קר וחום וקיץ וחורף ויום ולילה לא ישבותו". בתחילה היו קשיים. ראשית, לקח קצת זמן למצוא את הנקודה שתוכל להיות השקטה ביותר, וכך גם להתרגל לשמור על השקט. היו מחשבות ללמוד באיזה בית מדרש שיושביו מועטים בשעה זו, אך בני הבית לא ויתרו, הם טעמו את המנגינה הערבה והם רצו שהיא תמשיך לנגן ליד אוזנם יום יום.

מטלות הבית התאימו את עצמן לסדר השעות החדש, עבודות מרעישות כשימוש במיקסר וכדו' נלקחו לפי החשבון של עד תשע בערב ומעשר בערב, לפעמים אחד הילדים שלא נרדם' התפנק בישיבה ליד אבא ו'למד' יחד אתו עם סבא. וכמובן הם היו שותפים מלאים בכל סיום מסכת. הרי הם חלק מהלימוד, הם מאפשרים לו להתבצע, בין היתר בהליכתם על בהונות רגליהם...

לא, זה לא תמיד היה קל, בימי שישי של הקיץ הצליחו להסתדר, בשל החורף כל אחד למד את הדף לעצמו או שהשלימו במוצאי שבת יחד עם

מה שלא הוסיף לו נקודות זכות אצל הפולנים אוהבי הזרים. תוך כדי הדברים הוא בודק שאיננו שיכור, הוא מצמיד לו את הגרסה הפולנית של 'הינשוף' - אותו מכשיר שמשתמשים אצלנו לבדיקה זו, מכשיר שרק למראהו אפשר להשתכר מפחד. השוטר לא ממהר, מה עוד שמזג האוויר נעים, רק עכשיו חלפה לה העונה הקפואה.

בטלפון כבר מתנגן לו הדף היומי, מה לי התם בתחנת דלק מה לי הכא בפקק, בינות לפולנים ערלים שמסתכלים במבטים תמהים על התייר שרוגו בטלפון כבר חצי שעה. הם רק מסתפקים למה הוא כ"כ כועס, אם זה בגלל מה שהוא קורא בדפים שלפניו או על איש שיחו שנמצא אי שם, אבל הוא בטוח כועס אומר אחד הנהגים לחברו.

במרחק שעתיים נסיעה משם, המטוס של חברת 'לוט' הפולנית עובר ניקיון וצחצוח לקראת הנסיעה הבאה, המשאית עם האוכל לנוסעי המטוס מתגלגלת לה בשדה התעופה, עושה את דרכה כשבקרבה בין היתר מנות ה'מהדרין' של חברת 'המשביע' עבור הנוסעים שהזמינו אותן, אבל האם הן יבואו לידי שימוש?

הלימוד הסתיים והלחץ מתחיל, בשיחה עם הנהגים הפולנים הם אומרים שחבל היה לו להתרגז ולכעוס בטלפון, ככה זה בפולין ואין מה לעשות, ייקח עוד שעתיים. שעתיים? הוא שואל כשהוא מביט לאופק ומתבונן בפקק האינסופי, כמה זמן לוקח לגרר להגיע? "איזה גרר?", הם שואלים וצוחקים, אבל את שני התיירים זה בכלל לא מצחיק. הם מתבוננים בדאגה בכרטיסי הטיסה שבידיהם ובשעה הנקובה שבהם, האם יכול להיות שהכרטיסים במצבם כעת לא שווים אפילו את הנייר שעליהם הם כתובים.

הם מסתכלים על השוטר שיושב רגוע על כסאו וממלא טפסים ללא סוף, הטלפון שלו מצלצל לפתע, הוא עונה לשיחה, רואים עליו שהוא נדרך, הוא מסמן בידו לשוטר הנוסף שיבוא במהירות, הם מקפלים את הכסא והשולחן, זורקים אותם לתא המטען, קוראים לכמה נהגים, וככה בפולנית פוקדים עליהם לדחוף את הרכב ההפוך על צדו במו ידיהם לצד הדרך ולפנות את הכביש לגמרי. לפתע הם נתקלים במבטם בנהג הסורר שאחראי לכל המהומה, הם לוקחים את דרכונם ופוקדים עליו להישאר ברכבו, לחכות לניידת נוספת שממש כבר תגיע, היום או מחר, נכנסים לרכבם ומסתלקים. "כך גם אנחנו", אומר לי בן שיחי, "נכנסים לרכב ופותחים ב'נסיעה מהירה'".

הם מגיעים לשדה התעופה אחרי נסיעה עם הרבה תפילות נדרים ונדבות, ואצים רצים לראות מה מצב הטיסה, האם יש עוד עם מי לדבר. הם מחפשים את הטיסה ברשימה האינסופית שעל לוח הטיסות, הנה היא, רגע מה כתוב? תל אביב: DELAYED, עיכוב! הם לא ידעו שאפשר לשמוח כ"כ מעיכוב... איזה עיכוב שמח, הם נחים לרגע משעות המתוחות שעברו עליהם, אבל המנוחה ב"ה לא לזמן רב, לאחר כמה דקות מכריז הרמקול כי על נוסעי הטיסה להתקדם לשרוול המטוס. הם צועדים לכיוון השרוול, הדייל בוחן את הדרכונם ומאחל לו בחיוך נסיעה נעימה והוא מחזיר לו חיוך. יש לי בהחלט סיבה טובה לחייך, הוא חושב לעצמו, גם היום ב"ה זכיתי ללמוד את הדף היומי עם החברותא - אבא.

ועכשיו גם הם גומרים את הש"ס!

הדף של שבת. והיו את הימים החריגים. ימים של נסיעות, של אירועים משפחתיים, ימים של בין הזמנים. הגמרא הקטנה או דפי צילום שלה לא משו מידיהם. כשאחד היה צריך לנסוע בחר לעצמו מקום בירכתי האוטובוס כדי שיוכל ללמוד בטלפון מבלי להפריע לסביבתו. בשמחות כבר התרגלו לראותם רכונים על הדף היומי בין המנות והריקודים, אבא וכן בגרסה חדשה של 'אבות ובנים', ללא מדבקות וממתקים; בעצם ממתקים כן, כך הם הרגישו עם הקושיות והתירוצים. בימי חופשה משפחתיים כולם התאספו לשמוע את השיעור של סבא בדף היומי, זה היה חלק מרכזי בתכנית של החופש.

והיה את הלימוד במקומות לא שגרתיים: בסמוך לחדר לידה, הלימוד היה להצלחה - רגע אבא, לפני הקושיא של רבא, אני שומע תינוק בוכה, מזל טוב! ולא רק התינוק בכה... לפעמים היו מקדימים את הלימוד לשעות הצהריים כשלא היה מתאפשר ללמוד באותו ערב.

כאשר אחד היה נוסע מעבר לים, אחת ההכנות הייתה בירור האפשרויות להתקשרות מאותה מדינה, כך, למשל, בנסיעה לפולין ליומא דהילולא של הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק, נידב לו חבר סים עם שיחות 'ללא הגבלה', אבל הוא לא יכול היה לקחת בחשבון את התאונה. הדרך מליז'ענסק לשדה התעופה בוורשה בירת פולין אורכת בסביבות ארבע שעות, שבחלקה הגדול אין קליטה רציפה, הם סיכמו על עצירה בתחנת דלק בשעות הערב ללימוד הדף היומי, ומשם ימשיכו לשדה התעופה, הוא נסע במכונית עם חבר שאחז את ההגה בידיים בוטחות. ואז שניהם ראו אותו. את הרכב שנוסע במהירות עצומה, משל רק הוא בכביש ואין בלתו. "אוי וויי", צעקה נפלטת משניהם יחד והתערבלה בקולות הרכב שהתנגש ברכב שנגרר ע"י גרר, הרכב הנגרר הועף ממש, לא אחר כבוד, אל מעבר לגדר הבטיחות שבין הכביש לתהום, ומשם צנח והתגלגל הלאה במורד משל היה פחית שתיה. הנהגים כולם נעצרו, מביטים בקרירות פולנית בגרר ההפוך על צדו, ובנהג שמפלס לו את הדרך מהחלון השבור והדלת שנמעכה. הם הסתכלו בתדהמה אחד על השני, הוא פגע בשתי מכוניות שנסעו לפנייהם, מי יודע איזו זכות עמדה להם.

הכביש בעל ארבעת הנתיבים לא נחסם כליל ע"י הגרר, אך למרבה פליאתם נהגי הרכבים לא רק שלא המשיכו בנסיעה אלא כיבו את מנועי הרכב, והיה נראה שהם מתכוונים לשהייה ארוכה. מאי האי, שאלו זה את זה ואח"כ את הנהגים, אם כי לא כהאי לישנא... הנהגים העלו חיוך פולני מריר והסבירו שככה זה בפולין, תאונה גם כמו זו שהיא ללא נפגעים, עוצרת את הכביש לשעתיים-שלוש. לרגע הם חשבו שזה סוג של בדיחה פולנית, אך משנקפו הדקות הם הבינו שההתנהגות הפולנית היא ממש בדיחה, אך במקרה זה היא על חשבונם. את לימוד הדף היומי הוא יעשה כאן אבל המטוס לא מחכה לאף אחד, וכדי לחזק את חששותיהם הגיעה סוף-סוף ניידת משטרה 'לטפל' באירוע.

השוטר עצר ברוב חשיבות את הניידת לרוחבו של הכביש והוציא מתא המטען לא פחות ולא יותר שלחן וכסא מתקפלים. הם חשבו שהם חולמים, זה ממש לא התאים לשעה. השוטר התיישב על הכסא אחר כבוד וקרא את הנהג הסורר אליו, וכך קבל עם ועולם התחיל בחקירה נמרצת. התברר שהנהג הינו תייר שאינו דובר את השפה הפולנית -

לאבי היו בתי חרושת לנעליים, ביגוד וכלי מיטה. הוא היה אומר לקונה: "נעליים אלו עולות שש מאות פנגו (מטבע הונגרי) רק בגלל היופי, אך הן תחזקנה מעמד רק חודשיים... הנעליים האלו יפות פחות, מחירן הוא רק מאתיים פנגו אבל הן הזקות יותר ובדרך כלל הן בשימוש שנתיים. תחליט אתה מה לקנות"

הגה"צ רבי אריה שכטר שליט"א על נסיונות ובטחון בהקב"ה

היכן היא נקודת הבחירה?

ההולכים בדרך ה' במסירות נפש מקבלים את שכרם ואינם מפסידים. יעקב שעמד בניסיון, רחל שלא הלבנה פני אחותה, תמר ועוד - לא הפסידו מאומה בשל הווייתור. אך שעת המבחן קשה מאוד. נשאלתי פעם: הרי הקב"ה יודע האם יעמוד האדם בניסיון אם לא, ואם כן לשם מה הניסיון? והיכן הבחירה הנתונה בידי האדם? העניין יובן על פי משל: את בן המלך מלווה מורה מאז היותו רך בשנים. תפקיד המורה הוא לאלפו בינה וללמדו ידיעות רבות ככל הניתן. המורה מעמיס על בן המלך, מכביד עולו ללא רחם, הוא דואג שהנסיך ייצא עם ידיעות רבות. מדי תקופה הוא עורך לו מבחנים קשים, שעל פיהם הוא מעלה את רמת הלימוד.

המורה מכיר את בן המלך מאז היותו עולל, הוא יודע היטב את רמת ידיעותיו ומעריך עד כמה יצליח במבחן, אך האם ידיעותו מפחיתה את עוצמת המתח מהמבחן? לא! המורה מכיר את הנסיך, אך הבחירה האם להצליח וכיצד נתונה בידי בן המלך! על אף שהמורה יודע בדיוק מה הוא יבחר.

כשאדם לומד נהיגה, בשיעור הראשון מלמדים אותו מושגים בסיסיים: רוורס, ניוטרל, איך מסובבים את ההגה וכו'. לאחר שהתנסה בכל אלו בהצלחה בלא טעויות, בשיעור השני כבר לוקח אותו המורה להתנסות בכביש הראשי. על יד מושבו של המורה ישנם ברקסים כדי שיוכל לשלוט ברכב בזמן נהיגת התלמיד, ואם חלילה יטעה יבלום מיד את הסכנה.

יושב התלמיד על יד ההגה, לוחץ על הדוושה, והרכב נוסע... הרגשתו היא שהוא הנוהג, הוא השולט ברכב! אמנם יודע הוא כי גם למורה יש ברקסים, הוא שולט בעצם על כל תנועה שלו, אך כל זאת לא מונע ממנו לחוש שהוא הנוהג.

זוהי הבחירה.

אבותינו חשו את הניסיון בממשות: אברהם אבינו הרגיש שהוא הולך לשחוט את בנו. הקב"ה ידע שבסופו של דבר העקדה לא תבצע ואברהם יצטווה: "אל תשלח ידך אל הנער". אבל אברהם הועמד במבחן.

יעקב עבר אינסוף מבחנים. כאשר התנפל עליו אליפז בן עשו

בדרכו לחרן ורצה להרגו במצוות אביו, יכול היה יעקב להקדים ולהרגו. ליעקב היו עוצמות פיזיות אדירות. מי שיכול להרים כפקק מצלוחית אבן שרק עשרות היו יכולים להרימה, חייב להיות בעל כוח פיזי עצום. הוא יכול היה לנסות לסדר עניינים לבד, להילחם, להרוג... אך הוא האמין, הוא לא התערב בעסקיו של הקב"ה. הוא אינו הורג את אליפז אלא נותן לו את כל כספו. הוא לא שקרן, הוא טען שעני חשוב כמת, וכדי לקיים דבריו הוא חייב להיות עני ולתת הכל על אף שהוא בדרכו לחותנו ואין זה נאה לבוא חסר כל, הוא הולך עם הישרות שלו עד הסוף.

אמר יעקב: "האלוקים הרועה אותי מעודי עד היום הזה" (בראשית מח, טו). אומר ה'אור החיים' הק': יעקב הלך עם אמונה. הוא אמר לבורא העולם: אבא, אתה כמו הרועה ואני השה, אני סמכתי עליך כמו שהשה אינו שואל אף פעם את הרועה למה הולך בדרך זו ולמה עושה ככה ולא אחרת...

כך נהג יעקב בכל ניסיונותיו הקשים במשך חייו: עם עשו, עם דינה, עם יוסף ועם בנימין.

מדבקות באמת לא מפסידים

בן-דודי, הרה"צ רבי חיים ארלנגר זצ"ל, אביו של יבלחט"א הגה"צ רבי סנדר ארלנגר שליט"א, פתח בעיר לוגנו שבשווייץ חנות למכירת

באחד הימים בני הקטן, שהינו רק בכיתה ד', נכנס מרוגש כולו ואמר שהוא רוצה שאלביש אותו חולצה לבנה, למרות שלא היה זה יום מיוחד. לשאלתי מדוע, הוא השיב בכזו פשטות: "הרי כשאבא עושה סיום הוא לובש את הבגדי שבת לכבוד זה, ואני היום סיימתי פרק שלם במסכת ברכות, אני רוצה לערוך עליו סיום כפי שאבא עושה"

'נשים במאי זכייך' - קטע מרתק מתוך החוברת שתראה אור בקרוב לקראת מעמדי הסיום הגדולים של 'דרשו'

שהוא מסיים עוד מסכת מהאחרונות ועוד מסכת הכמעט אחרונה, וכל אחת מדובר במסכתות גדולות וקשות מאחרית התלמוד, זה יוצר אווירה כה שמחה ומיוחדת בבית שאין לה תחליף.

אספר לכם דוגמה קטנה: באחד הימים בני הקטן, שהינו רק בכיתה ד', נכנס מרוגש כולו ואמר שהוא רוצה שאלביש אותו חולצה לבנה למרות שלא היה זה יום מיוחד. לשאלתי מדוע, הוא השיב בכזו פשטות: "הרי כשאבא עושה סיום הוא לובש את הבגדי שבת לכבוד זה, ואני היום סיימתי פרק שלם במסכת ברכות, אני רוצה לערוך עליו סיום כפי שאבא עושה".

הסברתי לו כי סיום עושים בדרך כלל כשמסיימים מסכת שלמה והוא סיים רק פרק, שזהו דבר חשוב מאוד... וכשיסיים את כל המסכת נערוך אף עבורו סיום מכובד. והוא השיב בשגרת לשונו: "אבא תמיד אומר לנו שהעיקר זה סיום הש"ס שילמד וידע את כל הש"ס, אבל לא ניתן להגיע לסיום זה בלי ללמוד עוד מסכת ועוד מסכת, וכל חלק הוא נדבך נוסף בסיום המיוחד; אז גם הפרק שלי הוא חלק ונדבך בסיום מסכת ברכות שאעשה בעז"ה כשאסיים את המסכת כולה, אבל צריך כבר עתה לשמוח על החלק שהגעתי אליו בסיום הפרק הראשון...".

התרגשתי למשמע הדברים, לא ידעתי מה להשיבו. אמרתי

מספרת הגב' שרה אייזן שתח"י, המגדלת את ששת ילדיה בחדוה למרות עיסוקה כמורה לתלמידותיה בירושלים, ובעלה מסיים עתה תכנית 'קנין ש"ס' בה נבחן על כל הש"ס ועומד עתה לקראת סיומו הראשון בעיון:

בתחילה חששתי שיקשה על בעלי להוסיף את לימוד 'הדף היומי' כדבר של קבע, הן הוא עסוק ברוב סדר יומו בלימודיו בכלל וכתובתו בערבים אודות החומר הנלמד באותן שעות; אך כשהוא פנה בחדוה לספר לי זאת, ואף אמר שיצטרך להמעיט יותר את שהותו בבית, ובא לבקש את רשותי וחווה דעתי לכך, כמובן לא העזתי להביע חששות... ותמכתי בכל כוחי.

להפתעתי ולאושרי הרב ראיתי כי בעלי לא מהסס: הוא רק שב מהכולל בערב, ולאחר הפוגה מועטה וארוחת ערב מזינה מיד אזר כוחותיו כארי לעבודת ה', ללימוד הדף היומי בעיון מדי יום ביומו.

מאז הבחנתי בדבר מופלא, שהלימוד אצלו נהיה מסודר וקבוע הרבה יותר. אם עד אותו יום הוא היה חי בתחושה שהזמן תמיד עמו ויכול היה להשקיע בסוגיא עוד יומיים ולסיימה כבבת עינו, בנושא הדף היומי הוא ידע שאין פשרות וההספק חייב להיות דבר יום ביומו, ולא משנה באיזו מסכת מדובר.

בתחילה כשלמדו מסכת ברכות, ואפילו מסכת שבת הנלמדת לאחריה, הכל עבר כשורה. כשהמשיכו לאחר מכן בלימוד מסכת עירובין, שאותה לא למד מעודו, והמושגים ככל הנראה אינם פשוטים לכל לומד, כאן החל להשקיע עצמו יותר ויותר. עבורי היה זה מחזה שובה לב, לראותו לא אחת מתקשר לידידים ותלמידי חכמים שונים ומתחיל לדבר אתם על מושגים שאין לי הבנה בהם, 'פתחים' ו'חצרות' ועוד מושגים שונים.

והמעניין הוא, שלא פעם הייתי מתעוררת בשעות הלילה המאוחרות ומוצאת את בעלי עדיין שוקד על תלמודו! אוכל לומר בבירור, שאין ספק כי הדבר קידש את הבית והכניסו למעגל של לימוד תורה סביב השעון, וכערך היקר והחשוב בבתינו, כשאיפתי כל הימים!

בדברה על אווירת הסיום האופפת את הבית כולו בתקופה האחרונה, היא מתארת לנו בשיחתנו: האמת, שאצלנו בבית הסיום לא מתחיל בימים אלו, כבר חודשים שאנו בתכונה, כי כשאבא מתאר כל העת

כִּי 80 אלף צפויים להשתתף בסיומי הש"ס של 'דרשו' שיתקיימו בישראל, ארה"ב, במנצ'סטר, בלונדון, בפריז ובדרום אפריקה

המעמד המרכזי והעולמי בישראל יתקיים ב'יד אליהו' ביום חמישי י"ב בטבת • בפריז ייערך מעמד מרכזי בהשתתפות עשרות אלפים מכל רחבי המדינה ובאחדות של כלל הקהילות • לראשונה בהיסטוריה ייערך גם במנצ'סטר מעמד בהשתתפות אלפים • רוב הכרטיסים למעמד הסיום המרכזי בארה"ב נגמרו, והחלה מכירת כרטיסים לאולמות המשנה • מעמד סיום מרגש במיוחד ייערך באנגליה, במוצאי הכנסייה העולמית של ארגון 'דרשו', בהשתתפות אירופה היהודית כולה

פרנסי העיר וחכמיה להנהלת 'דרשו' העולמית בבקשה לערוך בקרבם מעמד סיום הש"ס לכבוד הלומדים הרבים ותלמידי החכמים היראים והשלמים שמקיימים תמידין כסדרן לימוד יומי בדף היומי בבלי ובהלכה. ואכן, בהנהלת 'דרשו' העולמית נענו לפנייה והחליטו לארגן מעמד יוצא דופן והיסטורי לכבוד של תורה.

באותו השבוע, ביום חמישי פרשת ויחי י"ב בטבת, יתקיים המעמד העולמי והמרכזי בהשתתפות רבבות בהיכלי 'יד אליהו' בתל אביב בקול רינה והמון חוגג. בשל הדרישה מצד עשרות אלפים להשתתפות במעמד המיוחד, ובשל העובדה כי המקום צר מלהכיל את כל המבקשים, עמלים בהנהלת 'דרשו' העולמית בימים אלו על גיבוש כללים אחידים לקבלת אפשרות להשתתפות במעמדים הכבירים.

כזכור, עד היום 219 אלף בני אדם נבחנו במבני 'דרשו', מה שמהווה אתגר עצום עבור ההנהלה, כאשר גורמים בהנהלה מבהירים כי הם מבינים את הרצון מצד חלק גדול ממסיימי הש"ס להביא למעמד המיוחד גם בן משפחה, וגם עניין זה נלקח בחשבון.

הקונוונשן הגדול

בשבת קודש פרשת ויחי ייערך הקונוונשן השנתי הגדול של 'דרשו' בעיר אוקספורד השוכנת בקרבת לונדון בירת הממלכה הבריטית. 'הכנסייה העולמית' של 'דרשו' שנערכת מדי שנה בארה"ב, ואחת לחמש שנים באירופה, תתקיים השנה באחוזה 'היית'רופ' - אחוזה היסטורית בת למעלה מ־300 שנים המתפרשת על פני כ־2,000 דונם.

שיאו של המעמד יתקיים במוצאי שבת קודש, כאשר במקום יתקיים מעמד סיום הש"ס המרכזי של אנגליה בהשתתפות רבני קהילות ונציגים מהקהילות החרדיות במדינה, ומרחבי אירופה היהודית כולה. אוטובוסים מרחבי השכונות בלונדון, מגייסהד, וינה, אמסטרדם ואנטוורפן יסיעו את אלפי המשתתפים למעמד המרגש.

התרגשות שיא בכל רחבי העולם היהודי לקראת סדרת מעמדי סיום הש"ס של ארגון 'דרשו' - הארגון התורני הגדול בעולם, שיתקיימו אי"ה ברחבי תבל, בהשתתפות מרנן ורבנן, גדולי תורה ואדירי ארץ, תלמידי חכמים ורבבות לומדים.

שני המעמדים המרכזיים בישראל יתקיימו ב'בנייני האומה' וב'יד אליהו', כאשר לראשונה יוקצה מקום ייעודי לנשות הלומדים. מעמדי ענק יתקיימו גם בארה"ב. מעמד רב־רושם בשילוב עם הכנסייה העולמית של 'דרשו' יתקיים בלונדון, ולראשונה בהיסטוריה ייערך גם במנצ'סטר מעמד בהשתתפות אלפים. המעמד הגדול ביותר באירופה יתקיים השנה בפריז באולם רחב ידיים, כאשר כל הקהילות היהודיות בריכוז היהודי הגדול באירופה ייטלו חלק במעמד ההיסטורי לכבוד של תורה. מעמד מיוחד יוצא דופן יתקיים גם ביוהנסבורג שבדרום אפריקה.

בעשורים האחרונים מיצב ארגון 'דרשו' את עצמו בחזית הפעילות התורנית בעולם כולו, ומעמדי סיום הש"ס המושקעים של הארגון, הנעשים ברוב פאר והדר לכבודה של התורה ולומדיה, הפכו לשם דבר בעולם היהודי כולו. למרות המוניטין, לטענת גורמים בהנהלת 'דרשו' העולמית, השנה המעמדים ישרו את כל השיאים.

סדרת מעמדים ברחבי תבל

המעמד הראשון ייערך ברצות ה' בירושלים ב'בנייני האומה' במוצאי שבת חנוכה, ל' בכסלו, מוצאי שבת קודש פרשת מקץ. המעמד שייערך בהשתתפות מרנן ורבנן שליט"א ובהפקה שטרם נראתה כמותה, יכלול בהתייעצות עם גדולי ישראל, גם מתחם ייעודי לנשות הלומדים, שישתתפו לראשונה במעמד, כדי לומר להם את מה שאמר רבי עקיבא לחכמים: "שלי ושלכם - שלה הוא".

שבוע מאוחר יותר, ביום ראשון, ח' בטבת תש"פ, ייערך מעמד הסיום המרכזי במנצ'סטר שבבריטניה. מדובר באירוע היסטורי וראשון מסוגו בעיר לאחר שנים רבות. בשנים האחרונות פנו

הגדולה של רבבות לומדי 'דרשו' בדף היומי בבלי ובהלכה לקחת חלק במעמד המיוחד.

"ליקר את התורה"

ב'דרשו' מתייחסים לסיומים לא רק כמעמד של שמחה גדולה לרגל סיום הש"ס, אלא גם כהזדמנות מיוחדת לצרף רבבות אלפי ישראל לתחילתו של מחזור לימוד נוסף. "המציאות מוכיחה פעם אחרי פעם: המעמדים הגדולים לסיום הש"ס מגדילים באופן דרסטי את מספר המצטרפים ללימוד במחזור החדש, ומדגישים את החשיבות של לומדי התורה", אומרים בארגון.

"זאת הסיבה שאנחנו משקיעים באירועים הללו את המקסימום האפשרי. מביאים את מיטב בעלי המנגנים ואת התזמורות המקצועיות והמפורסמות ביותר, עורכים הפקה יוקרתית ברמה שאין לה מתחרים ועושים כל מה שאפשר כדי לכבד את התורה, לכבד את לומדיה", מסבירים ראשי הארגון. "לא פחות מכך אנחנו מבקשים ופועלים להטמיע עוד ועוד בתודעה הציבורית את העובדה שיש רבבות יהודים שאחרי שבע וחצי שנות עמל קוצרים פירות, שמחים ומאושרים לסיים את הש"ס כולו.

"זה בעצם מעביר מסר חינוכי נוקב וחודר שאומר בצורה ברורה שגם לך, גם לשכן שלך ולחבר שלך, לכל אחד יש אפשרות להצטרף, כל אחד יכול להיות בין החוגגים שיסיימו את הש"ס בפעם הבאה, בעוד כשבע שנים".

למחרת, ביום ראשון פרשת שמות, ט"ו בטבת תש"פ, יתקיים המעמד המרכזי של סיום הש"ס ליהודי צרפת, באולם רחב הידיים דום־דה־פריז, בבירה פריז. בנוסף לסיום הש"ס לאלפי לומדי הדף היומי, יתקיים מעמד ייחודי של סיום הש"ס נוסף של לומדים שחילקו ביניהם את דפי הש"ס, ביזממה משותפת של ארגון 'דרשו' ורשת הספרים של האחים כהן 'קול יהודה' בצרפת.

ארה"ב: הכרטיסים נגמרו

מעמד הסיום המרכזי בארה"ב יתקיים אי"ה ביום ראשון פרשת יתרו, י"ד שבט, באולם 'פרדנשיל סנטר' שבנוארק, ניו ג'רזי, וצפויים להגיע אליו כ־40 אלף משתתפים. את המעמד ביבשת אמריקה יובילו מרנן ורבנן שליט"א רבני יהדות ארה"ב, ונציגי קהילות מקנדה ומארצות שונות בצפון ובדרום אמריקה. את היציעים יגדשו אלפים רבים מתושבי המדינה - מסיימי הש"ס ורבבות יהודים שהם חלק מהתנועה התורנית המהפכנית והכובשת של 'דרשו' ברחבי העולם, שמחזיקים בלפחות אחד מסדרי הלימוד והמבחנים בשלל המסלולים השונים בתלמוד או בהלכה.

מהנהלת 'דרשו' נמסר, כי בעקבות העובדה שרבבות כבר פנו על מנת לרכוש כרטיסים, ההרשמה לאולם המרכזי לקראת סיום, ונפתחה ההרשמה לאולמות המשנה אליהם יועבר המעמד בשידור ישיר. ב'דרשו' מוסיפים, כי הם לא העריכו עד כמה הביקושים יהיו גדולים, ולא העריכו נכונה את ההתלהבות

הכנסייה העולמית השנתית של 'דרשו' תתקיים בשבת קודש פרשת ויחי באוקספורד שבאנגליה

הכנסייה העולמית - הקונוונשן השנתי של 'דרשו' יתקיים באחוזה היסטורית בפרברי לונדון • משתתפי תכניות הלימוד של 'דרשו' מכל רחבי אירופה וצירי 'דרשו' מרחבי העולם הוזמנו לכינוס השנתי • לראשונה הושכר מלון ענק על מנת לאפשר גם לציבור הרחב להשתתף בקונוונשן • במוצאי שבת יתקיים מעמד סיום הש"ס המרכזי של 'דרשו' באירופה

העולם היהודי, שיעורי תורה לאורך כל השבת, ומקהלות זמר מיוחדות שינעימו את שהות האורחים וירוממו את האווירה. בהנהלת הארגון אומרים, כי המלון הענק שהושכר בלעדית לצורך קיום הקונוונשן נועד לאפשר לתושבי ישראל ואירופה, גם אלו שעדיין אינם משתפים בתכניות 'דרשו', להגיע לשבת מרוממת זו על מנת לחזות בנועם השבת, ההרצאות והשיעורים, סעודות השבת והתפילות המיוחדות.

במוצאי שבת קודש יתקיים מעמד סיום הש"ס המרכזי של אירופה באולם ענק שבמתחם המלון, ובו צפויים להשתתף גם רבים מבני לונדון אשר יצטרפו עם צאת השבת למעמד גדול והיסטורי זה.

יצוין, כי מלבד מעמד סיום זה אשר יתקיים כאמור בשולי הכנסייה העולמית של 'דרשו', יקיים דרשו מעמדי סיום הש"ס מקומיים גם בפריז ובמנצ'סטר, שבהם אמורים להשתתף אלפי לומדים, קובעי עתים ומוקירי התורה ולומדיה.

במהלך השבת ינעימו בתפילות ובזמירות השבת ר' אייזיק האניג ומקהלת מלכות, ובמוצאי שבת במעמד סיום הש"ס שיתקיים במלון ינעימו בשיר וזמרה מוטי שטיינמן, אהרלה סמט, זאנוויל ויינברגר עם תזמורת מורחבת של 'המנגנים' בניצוחו של מוישי רוט, כאשר היצירות המוזיקליות יהיו בניצוחו של ר' משה מרדכי מונה רוזנבלום.

מאות מישראל, ארה"ב ואירופה כבר הבטיחו השתתפותם ב'כנסייה העולמית' - הקונוונשן השנתי של 'דרשו', שבשנה זו עומד בסימן סיום הש"ס ופתוח גם לקהל הרחב. מדובר בשבת התעלות מיוחדת שמרכזת מאות רבנים, משפיעים, דיינים ומורי הוראה מכל העולם היהודי יחד, לשבת מיוחדת של התעלות בצוותא ולדיון בקידום לימוד התורה בעולם היהודי כולו.

לשבת המיוחדת שתתקיים בפרשת ויחי מוזמנים כמובן גם כל רבני 'דרשו', נציגיו, ומאות מגידי השיעורים של הארגון בקצוות תבל שמקיימים דיונים ערים ופוריים עם גורמים רבניים מכל העולם בסוגיות שעל הפרק.

מעמד הקונוונשן המתקיים מדי שנה בארה"ב, ואחת לחמש שנים באירופה, יתקיים השנה באחוזה 'הייתרופ' - אחוזה היסטורית בת מאות שנים המתפרשת על פני כ-2,000 דונם.

בשולי הוועידה יתקיימו הדיונים השנתיים של צירי 'דרשו' להגברת והעמקת הפעילות של 'דרשו' בכל רחבי תבל לעידוד וחיזוק לימוד התורה, ובפרט בעת הזאת של תחילת לימוד המחזור הי"ד של הדף היומי בתלמוד בבלי.

כאמור, ל'כנסייה העולמית' יגיעו רבנים מכל קצוות אירופה, ארה"ב וישראל, ויתכנסו יחד לשבת של התעלות שתכלול אירוח כיד המלך, דרשות והרצאות מגדולי תורה מכל רחבי

15 שנים אחרי ה'הדרן' המונומנטלי: מונה רוזנבלום יחשוף יצירת מופת מוזיקאלית מלאה בסיום הש"ס של 'דרשו'

המילים ליצירה המונומנטלית "בְּהִתְאַסֵּף רְאֵשֵׁי עָם" לקוחים ממשא קודשו של כ"ק מרן אדמו"ר ה'אמרי אמת' מגור זי"ע במעמד ההיסטורי שהתקיים ב'כנסיה הגדולה' הראשונה בווינה באלול תרפ"ג שבו הוכרז לראשונה על לימוד 'הדף היומי' • "היצירה נעה בין קטעי חזנות מרטיטים, קטעי שמחה ומארש שמחים, כשהכל מוגש בצורה יוצאת דופן, ובווירטואוזיות מדהימה"

אלקי אברהם כי לאלקים מגני ארץ מאוד נעלה. נקראו ישראל עמים מפני שהם י"ב שבטים, וכל שבט נקרא עם, שנאמר עמים הר יקראו, והם עם אחד לעבוד את', מאוד נעלה, שהקב"ה מתעלה ומתהלל בעולמו, באסיפותם ועבודתם. והאיש הפורש מדרכי הציבור הנה הוא כמקטרג על הסכמת עבודת ה' וכו' ומראה עצמו כי לא יחפוץ להיות בסודם ולהיכתב בכתבם, הנה הוא מחלל את העבודה והוא בכלל הכתות שהם בוזים דבר ה' ואין להם חלק לעולם הבא".

לראשונה: מעמד היסטורי לנשות נבחי דרשו

במקביל לאירועי ומעמדי סיום הש"ס בכל רחבי תבל, יערוך 'דרשו' השנה מעמד הוקרה מיוחד לנשים העומדות מאחורי תלמידי החכמים נבחי 'דרשו'.

המעמד יתקיים במוצאי שבת קודש פרשת מקץ באולם טדי בבנייני האומה במקביל למעמד סיום הש"ס המרכזי שיתקיים באולם אוסישקין הסמוך. במהלך המעמד יוקרן לנשות 'דרשו' השלב שבו מתקיים הסיום, כאשר לאחר מכן יחל אירוע ייעודי לנשים עם תכנים מותאמים וייחודיים.

למעמד המיוחד ששמו 'בית של תורה' יגיעו נשות גדולי ישראל 'אשת חבר', שיכבדו את האירוע בנוכחותן, ויביעו הערכה על ההקרבה העצומה לאורך כל השנה מצד נשות הלומדים, שעושות הכל על מנת לאפשר לאב המשפחה לשקוד על התורה, להיבחן ולהפוך ליהודי המחזיק את העולם בתורתו.

בשל אילוצים טכניים רק 1,500 מקומות יהיו למשתתפות המעמד, ובמהלך השבוע תיפתח מכירת הכרטיסים בשיטת כל הקודמת זוכה, כאשר לנשות חתני 'קניין ש"ס' תינתן עדיפות מובהקת ברכישת כרטיסים.

בהנהלת 'דרשו' מסבירים, כי המהלך הוא חלק משאיפה לייקר את התורה ולהוקיר את מי שבמשך שבע וחצי השנים האחרונות תמכה, חיזקה ונשאה את עול הבית כדי לקיים בעצמה 'בית של תורה'.

יצירה כזו לא נכתבה כבר שנים רבות: 16 שנים אחרי מעמד סיום הש"ס שבו חשף מונה רוזנבלום את יצירת ה'הדרן' שלו שנפרשה לאורך כ-14 דקות מרטיטות, ובוצעה על ידי ילד הפלא דאז עמית ליסטוונד, מונה רוזנבלום יחשוף בקרוב יצירה מוזיקאלית חדשה שתוצג לראשונה במעמד סיום הש"ס המרכזי של ארגון 'דרשו', בהשתתפות מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א.

היצירה 'בְּהִתְאַסֵּף רְאֵשֵׁי עָם' שמה, שכמוה לא נראתה במוזיקה החסידית שנים רבות, נמשכת לאורך של 13 דקות וכוללת קטעי חזנות, רגש ושמחה משולבים בצורה אומנותית. המילים ליצירה המונומנטלית לקוחים ממשא קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר ה'אמרי אמת' מגור זי"ע במעמד ההיסטורי שהתקיים ב'כנסיה הגדולה' הראשונה בווינה באלול תרפ"ג, שבה נשמעה לראשונה קריאת הקודש להתחיל בלימוד 'הדף היומי'. ואכן בא' בתשרי תרפ"ד החל המחזור הראשון בלימוד הדף היומי.

לדברי גורמים המעורים בעולם המוזיקה החסידית, "מדובר ב-13 דקות של גאונות מוזיקאלית צרופה שטרם נראתה כמותה. מונה הביא לכאן את השיא שלו, והיצירה נעה בין קטעי חזנות מרטיטים, קטעי שמחה ומארש שמחים, כשהכל מוגש בצורה יוצאת דופן, ובווירטואוזיות מדהימה".

היצירה שתבוצע ע"י ר' מוטי שטיינמץ, ר' זאנוויל ויינברגר ומקהלת מלכות בניצוחו של ר' פנחס ביכלר, בליווי תזמורת של 25 נגנים תהווה רגע השיא בסדרת מעמדי סיום הש"ס של 'דרשו' ברחבי תבל. כזכור, מלבד שני מעמדי הסיום בישראל (ב'בנייני האומה' וב'יד אליהו'), מארגן ארגון 'דרשו' מעמדי סיום הש"ס, בארה"ב, בלונדון, במנצ'סטר בפריז, בדרום אפריקה ובבלארוס.

כאמור, היצירה מבוססת על משא הקודש שנשא מרן ה'אמרי אמת' בשנת תרפ"ג בווינה, שעודד דחף וקרא לציבור היהודי בכל התפוצות להצטרף ללימוד הדף היומי. "אני קורא לאסיפה זו בלשונו של רבינו יונה ע"ה בשערי תשובה, שבהתאסף ראשי עם וקהילות הקודש לעבוד את השי"ת ומסכימים הסכמות להעמיד להם מצוות, הנה הם מקדשים את ה' יתגדל ויתקדש, שנאמר ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם, יחד שבטי ישראל", פתח הרבי ואמר. "ועוד נאמר, נדיבי עמים נאספו עם

לראשונה: סניף 'דרשו' הוקם בקזבלנקה שבמרוקו

השיעור מתקיים במוסדות 'שובה ישראל' המפוארים שבקזבלנקה, שבהם לומדים מאות תלמידים • כחלק מהרצון לחזק את לימוד התורה במדינה, בימים אלו נשקלת האפשרות לערוך מעמד סיום הש"ס מטעם ארגון 'דרשו' - לראשונה בהיסטוריה של המדינה

ברורה' והן ב'חפץ חיים', וכמובן בדף היומי, שבהם משתתפים תלמידי הישיבה באופן קבוע. מי שאחראי למפעלות התורה העצומים במרוקו הוא כאמור ראב"ד מרוקו, רבי יאשיהו יוסף פינטו, שפוקד את המקום לעתים קרובות.

כבר לפני כשבועיים, בשבת קודש פרשת תולדות, הגיעו למעמד מיוחד במרוקו למעלה מ-1,000 יהודים, בהם 60 רבני קהילות 'שובה ישראל', למעמד הכתרה מיוחד, כאשר במהלך המעמד הציג רבי יאשיהו יוסף פינטו את החשיבות הגדולה של לימוד לפי הסדר שנקבע ע"י ארגון 'דרשו' והתקבל ע"י כל גדולי ישראל מכל העדות והחוגים יבלחט"א וזצוקלל"ה.

בארגון 'דרשו' הגיבו בסיפוק לנוכח ההתפתחות העצומה בכל תפוצות ישראל של סדרי הלימוד המיוחדים, ובפרט של 'הדף היומי בהלכה' שהפך בשנים האחרונות ללימוד חובה לרבבות יהודים. "אנחנו רואים בשנים האחרונות שיש מאות אלפי יהודים בעולם שהצטרפו ללימוד יומי של 'משנה ברורה' על מנת לחזק לא רק את לימוד התורה אלא גם את ידיעת התורה, כפי המסורת והתפיסה של 'דרשו' לאורך השנים".

ומְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת ה': סניפי 'דרשו' פזורים בחמש יבשות, ובלמעלה מ-24 מדינות ברחבי העולם, אולם בשבועות האחרונים הוקם סניף ביעד יוצא דופן: בקזבלנקה שבמרוקו. הסניף, שמהווה הסניף הראשון במדינה מוסלמית, הוקם בשיתוף פעולה עם מוסדות 'שובה ישראל' המפוארים שבמרוקו, שבראשות ראב"ד מרוקו רבי יאשיהו יוסף פינטו, וממוקם בישיבת בני העלייה של הרב, שנמצאת בעיר, ואשר בה שוקדים על התורה והעבודה מאות תלמידים מרחבי העולם. עשרות אלפי מבקרים יהודיים מגיעים בכל שנה לסיורי שורשים במרוקו, הרוויה במאות קברי צדיקים. ברחבי המדינה יש למעלה מ-650 קברי צדיקים, ורבבות העולים מדי שנה מבקשים בימי הנסיעה המרוממת גם להקצות זמן ללימוד תורה. השיעורים של 'דרשו' שכבר החלו במתכונת מלאה, הן בדף היומי בהלכה והן בדף היומי בבלי, מארחים מדי יום עשרות אורחים שמצטרפים לשמוע דבר הלכה, ולשמור על רצף בלימודם הקבוע. גם ישיבת 'שובה ישראל' בקזבלנקה, שבראשות הרה"ג רבי שלמה עזרן, מקיימת דבר יום ביומו שיעורים הן ב'משנה

המשך מעמוד 14 | הגאון רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א

מלאכים. אומרים המלאכים לעשו ולשרו: חבר'ה, תורידו פרופיל. אל תתלהמו. אל תשתבחו כל כך במצוות ישיבת ארץ ישראל. בואו נראה מה עשה עשו כאשר ישב בארץ הקדושה - הניח תפילין? הלך ללמוד תורה בבית המדרש? קיים מצוות התלויות בארץ? לא מיניה ולא מקצתיה. להיפך. נשיו הקריבו קרבנות לעבודה זרה, עד שכהו עיניו של יצחק מעשנו, כפי שכותב רש"י על הפסוק "ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות" (בראשית כז, א). הוא אמנם ישב על אדמת ארץ ישראל, אבל ודאי לא קיים בכך מצוה. להיפך, עבירה הייתה בכך. כי כאשר אדם מתנהג שלא כראוי בפלטרין של מלך, מעשיו חמורים שבעתיים.

אומר אם כן יעקב לאדונו ושרו של עשו: "אני התגוררתי אצל לבן הרשע זה עשרים שנה ובכל זאת תרי"ג מצוות שמרתי, למרות האווירה המתירנית ורוויית העוונות. ואתה, למרות שהנך יושב בארץ הקודש הרוויה אווירת קדושה וטהרה, חטאת ופשעת, כיצד הנך בא ליראני ב'מצווה' זו!?"

(מתוך ספר 'מפיק מרגליות')

נפלאה, איזו תחושה נעלה. אפילו ביקור בשוק מחנה יהודה הוא חוויה רוחנית ומרוממת".

התפלאתי שוב, וכי איזו רוחניות אפשר כבר למצוא במחנה יהודה, בין דוכני הפירות והירקות, בין הסוחרים המכריזים בקול על מרכולתם? אמר לי: "בוא ואספר לך. אני נוהג ללכת לשוק פעם בשבוע לקנות ירקות טריים. פעם, לאחר שאספתי את קנייני, ניגשתי לבעל הדוכן לשלם. הסכום היה עשרים ואחד שקלים. הוצאתי שטר של עשרים שקלים ומטבע של עשרה שקלים והגשתי לו. שאלני המוכר: 'אולי יש לך במקרה מטבע של שקל'. פשפשתי בכיסי והצלחתי לדלות משם שקל. אמרתי לו: כן, יש לי אחד. אמר לי: 'אתה חושב שרק לך יש אחד?', הצביע על השמים ואמר: 'אמנם אני בלי כיפה, אבל אל תסתכל עלי ככה, גם לי יש אחד. לא בכיס אלא למעלה, ה' אחד...!'. זהו השוק בירושלים של מעלה. יהודי זה לא רק מתגורר בארץ ישראל, הוא חי בה. זו החיות שלו".

עשו חי בארץ ישראל במשך אותן עשרים שנה שהיה יעקב בחרן. יעקב חושש, איך אוכל לעמוד כנגדו, הלא יש לו זכויות כה רבות וחשובות. מה עושה יעקב, שולח מלאכים אל שרו של עשו. הם כבר יודעים לבוא אתו חשבון. הם יודעים באיזו שפה מדברים עם

משקיע כל מרצו וכוחותיו לסיים את הש"ס ללימוד בעיון דבר יום ביומו.

בנוסף היא מספרת לנו מתחושותיה: הימים הייחודיים שבהם אני בעצמי מתענגת מלימוד התורה של בעלי הוא בימי המבחנים החודשיים, כשבעלי נמצא לפני מבחן שהינו הערכה לכל מה שלמד החודש, כמה הוא יודע, הוא משקיע את הימים האחרונים קודם אותו יום שישי שבו נערכת הבחינה לעמל ויגיעה אינסופית, וכל בני הבית מבחינים איך הלימוד של אותה מסכת ודפים חודשיים הופכים לחלק מהווייתו משחר ועד אחרית היום, וזה נוטע בלב כולנו אהבת תורה בלי גבול.

השיחה עם הגב' אייזן שתחי' יכולה הייתה להתארך עוד ועוד, אבל מבין השורות אנו מבינים מסר נוסף שאין מתאים יותר מלתארו נוכח השיחה - מבין השורות הצלחנו להשכיל ולהבין איזה חלק מרכזי ומכריע יש לאם הבית עצמה בכל המגדלור של תורה שהיא זוכה לקיים בביתה בדור כשלנו, איך מושגי הבית הפכו למרוממים יותר, איך החלומות והחזיונות של כל בני הבית הפכו למשהו מעולם אחר, תורני יותר אמתי יותר. וכן הבנו איך סיום ש"ס אחד, שנלמד בקפידה ובקביעות יום יום, יכול לשנות אווירה שלמה בבית משפחה מרובת ילדים, כשהכל גדלים לאורו.

לא פלא שהגב' מתארת לנו בסיימה, כי לקראת האירוע הגדול הקרוב של סיום הש"ס כבר מתקשרים מכל המשפחה שרוצים הם ליטול חלק בסיום, לא רק כדי להיות חלק ממעמד של מאות ואלפי מסיימים כאחד במעמד גדולי וצדיקי הדור, אלא במיוחד לאור זאת שההתרגשות האישית שלהם לראות שהאירוע הגדול והמיוחד שאליו הטריחו עצמם כל גדולי התורה והיראה בדורנו הינו במידה רבה אודות לאב הבית שהוא חלק אחד מני רבים שהביאו לכך וגרמו שמחה לעולם כולו, ולבטח גם בשמים ליושב במרומים שש ושמה בראותו את בניו עולים בזה העולם - דמשתכחין בצערא דילהון ועסקי בחדוותא דילי...

שכשאבא יבוא נשאל אותו מה לעשות.

בערב, כשאבא שב מסדר לימודו, קראתי לבני וסיפרתי לאבא על כל הדין ודברים שהיה לי עם בננו הקטן ששב מהתלמוד תורה, ואני מבחינה בזווית עינו של בעלי דמעת אושר... הוא חיבק את הילד והרים אותו למעלה ואמר בכזה אושר וחדווה: "מה השאלה יוספק'ה, אנו נעשה לך סיום גדול ומהודר בדיוק כמו שעשינו בשבת הקודמת כשסיימתי את המסכת האחת לפני האחרונה, כי גם הפרק שלך הוא אחד לפני הבא לפני הבא לפני הסיום הגדול שאתה בגילך יכול להגיע..."

האושר שהיה על פני הילד לא נותר חתום רק על פיו המחייך, כל בני הבית שהיו עדים לדושיה ולכל ההתנהלות חשו לפתע יום של שמחה ממש, נראה היה כאילו מישהו מבני הבית חוגג את היום המאושר בחייו.

"והאמת, לא אכחד אם אומר שעבורנו כל מאורע מעין זה הקשור לסיום הינו יום שמחה של ממש. ההתרגשות שבני הבית מקבלים מכך שאין לנו דבר חשוב יותר מלימוד התורה, ובמיוחד עתה כשמדובר על לימוד קבוע שאינו פוסק וממשיך בקביעות דבר יום ביומו מבלי לבטל יום אחד, הכולל ימי שישי קצרים כמו עתה בימות החורף, או שבתות קצרות שבהן צריך להספיק הכל כולל הלימוד עם הילדים וסעודות שבת חיוניות ומענגות.

לסיום שחה לנו הגב' אייזן: אין לי ספק שאני שותפה לתחושתן של מאות ואלפי נשים שבעליהן נכנסו למסגרת הקבועה של לימוד הדף היומי כל אחד בצורתו וסגנונו, כי המאחד בין כולנו הוא דבר אחד שאין בדומה לו: שהבית כולו סובב סביב הציר המרכזי של התלמוד בבלי שעבורנו הפך לחלק מאורחות חיינו, וכל אחת מנסה בכוחותיה לעזור לאב הבית, שמצדו עושה כל הניתן שלא לפגוע בקשר המיוחד שיש לו עם בני הבית כבעבר, ובד בבד

המשך מעמוד 22 | הגה"צ רבי אריה שכטר שליט"א

שכטר, משום שהוא ישר ואצלו אין הפסדים. הוא גם חניך אותנו תמיד ללכת רק עם האמת, והיה אומר שאם הולכים עם האמת חודרים גם דרך קירות פלדה. לאורך חיי ראיתי מאות פעמים שכאשר נצמדים לדרך האמת לא מפסידים ורואים ישועות. ואילו המשקר, הגונב - מפסיד, שהרי: "סוף גנב לתלייה". אנשים רבים נוהגים בחוסר יושר, הם מנסים למכור את סחורתם בכוח על ידי רמאות. הם מנסים בכל דרך לשכנע שהנעליים נוחות וחזקות... זו גניבת דעת וגניבת כסף, אך העיקר שהוא ימכור... בכל התחומים אנשים מנסים לרמות. לאחרונה עברתי טיפול רפואי, ושתתי חברות העוסקות בתחום השיקום ניסו בכל דרך לשכנע אותי להצטרף לקהל לקוחותיהן. החברות מנסות לשכנע גם על ידי רמאות, ואינן מרפות לרגע... כי ללא תורה אין כלום.

(מתוך הספר 'אריה שאג')

כלי מיטה. בחנות הוא היה יושב ולומד בספרי הקבלה וכותב אינסוף חידושים בקבלה. חידושים אלו הודפסו לספרים... חנותו הייתה מחוץ לעיר. כשנשאל מי יבוא לקנות שם, השיב, שפרנסתו מאת ה' ועליו הוא סומך.

הוא היה ישר כסרגל, ולכן אף הגויים היו באים ממרחקים לקנות אצלו.

לאבי זצ"ל היו בתי חרושת לנעליים, ביגוד וכלי מיטה. בנוסף לכך הוא שיווק את סחורתו בחנויות שלו. הוא היה אומר לקונה כך: "נעליים אלו עולות שש מאות פנגו (מטבע הונגרי) רק בגלל היופי, אך הן תחזקנה מעמד רק חודשיים... הנעליים האלו יפות פחות, מחירן הוא רק מאתיים פנגו אבל הן חזקות יותר ובדרך כלל הן בשימוש שנתיים. תחליט אתה מה לקנות".

בשל יושרו הידוע היה מפורסם בפי ההמונים שכדאי לקנות רק אצל

מכיסו את המעטפה עם הכסף כולו ונמלט מהמקום. ר' בן ציון היה המום אך לא הרים קול צעקה. הוא נעמד על עומדו כדקה שלמה והרהר. חשב מה שחשב. ואז, המשיך לביתו בשכונת רמת אלחנן. כאשר נכנס לבית סיפר את מה שאירע אתו. "מה תעשה עכשיו?", שאלה הרבנית.

היא ציפתה למהלכים מתוחכמים מול הגנב. אך התגובה הייתה אחרת לחלוטין. "החלטתי כי יותר אני לא עוסק ב'השתדלות', כלום. ביטחון ללא השתדלות".

רעם ביום בהיר.
 "מה קרה?" - "כיוון ששדדו את הכסף שלווייתי מהגמ"ח אני עוזב את ה'השתדלות'".

מה הקשר בין הדברים? העלו הבן והרבנית במחשבתם, והביטו עליו בתמיהה. הוא ראה שהם מעוניינים בהסבר והוא העניק להם: "המאורע התרחש כאן בסמוך ל'השתדלות', היינו מיד אחרי ההלוואה, שדדו ממני את הפעולה של ההשתדלות שעשיתי עד שלא הועלתי כלום בהשתדלות. נרמז לי בכך כי המעשה שלי לא כל כך הגון, ההשתדלות לא הייתה רצויה נדחתה ונסדדה. ולמדתי, כי מעתה עלי להימנע אפילו מהשתדלות פורתא. רק לבטוח בהש"ת".

גם אחרי הדיבורים הנ"ל ההחלטה הייתה לכאורה קיצונית ונחרצת ולא מתקבלת בשלמות על הדעת. הבן והרבנית שמעו ושתקו. הבן הרכין את ראשו בהערצה (והמתין לנסים שיגיעו משמים למען אביו - שהשיל מעצמו גם את ההשתדלות הקטנה הזו).

"ביטחון ללא השתדלות"

תקופה לאחר אותו שוד מכאיב נפגשו ר' בן ציון וידידו יבלחט"א הגאון הגדול רבי נחום מינקוביץ שליט"א. ר' בן ציון סיפר לו את מה שארע אתו, ואף סיים לומר לו את סופו של העניין, כי הגיע לידי החלטה שה' לא מעוניין במצוות ההשתדלות שלו.

שאל הידיד: "זו אכן סברא, אבל עדיין זה לא מוחלט שמחמת כך בלבד תבוא גם ההחלטה שמהיום ואילך עליך להימנע לחלוטין מהשתדלות. אולי תחשוב בכיוון אחר נוסף. הרי בכל זאת ישנה חובת השתדלות...". אז הפתיע ר' בן ציון בתשובה: "ידידי היקר, המקור לכך בירושלמי במסכת תרומות פרק ח הלכה ג: 'רבי ינאי הוה מידחל מיניה סגין (מהנחש) והוה יהב ערסיה וכו'' - ר' ינאי פחד מנחשים שהסתובבו באזור ביתו, וכאשר הלך לישון נתן את ארבעת רגלי המיטה בתוך ארבע קערות של מים כדי להינצל מהנחשים, כי בכך הם לא יצליחו לעלות על המיטה כיוון שנחש לא יכול לעבור במים. והנה, לילה אחד כאשר שכב לישון במיטה נפגש בנחש לידו למעלה במיטה. באופן חריג הקערות לא הועילו והנחש טיפס למעלה. אמר ר' ינאי: אם כן תסירו את הספלים של המים ואבטח בה' ללא קערות המים. אסמוך על הקב"ה ללא השתדלות, ואקיים בעצמי את דברי הפסוק בתהילים: 'שומר פתאים ה'".

היה מי מהילדים הנשואים שתרם את חלקו להרגעת הפחד של אבא, שילם מכיסו ו... התקינו סורגים בבית משפחת פלמן. אך ר' בן ציון עדיין היה מוטרד. כנראה שטעו בדיאגנוזה. הוא לא דואג מפחד גנבים נוספים. אחיו ז"ל רבי ישראל פלמן מצא את הרגע והתעניין: "ר' בן ציון מה קורה, מדוע אתה עדיין מודאג. ואם אתה חושש מגנבים אפשר לעשות מערכת אזעקה".

ביטל ר' בן ציון את דבריו בהינף יד ולא התייחס. חלפו יומיים נוספים ולא רחוק מבניין מגוריהם נמצא התיק של הרבנית עם החליפה שממנה נגנבו שלושת אלפי השקלים. בעקבות כך, הצליחו לאחר תקופה קצרה לעלות על פסיעותיו של הגנב ומצאו אותו. היה זה בחור ירוד מתושבי השכונה שהוא נכנס וגנב, והכסף הוחזר על ידו במלואו.

והנה, הרוגע והשמחה שבו אליו ביתר שאת.
 ושוב שאל אותו אחיו ר' ישראל: "אינני מבין אותך, אחי היקר, מה קרה? וכי שלושת אלפים שקלים גורמים לך עצב כל כך, ואח"כ כאשר הם חוזרים כזו שמחה?! מה הם שלושת אלפים שקלים, וכי שווה לאבד את השמחה שאתה תמיד שרוי בה?! אתמהה".
 פתח ר' בן ציון את פיו כאילו מרצה שיעור תורני, בשפתיים דולקות ובבהירות: "יש לך טעות. לא דאגתי משלושת אלפי השקלים, העניין היה אחר לחלוטין. פשוט לא ידעתי מדוע נענשתי משמים בגניבה.

"ערכתי חשבון נפש, ומה שהעליתי במחשבותיי, שאולי אירעה הגניבה מחמת שלפני זמן התעכבתי מלתת שלושת אלפים שקלים שהייתי חייב למעשרות כספים ונתתים באיחור רב. אבל אמרתי לעצמי, כיוון שבסופו של דבר נתתים, רק שאיחרתי, לא מסתבר שבגללם אינני נש בגניבה ממש והפסד של שלושת אלפים שקלים, לכן הייתי נבוך ולא ידעתי מה ה' אלווקיך שואל מעמך. והמחשבות הללו גרמו לי לדאגה.

"אבל כעת, כאשר הכסף הוחזר, שמחתי מאוד, כי הפלא ופלא, החשבון שלי צודק ונכון: מחמת שהתעכבתי במסירת שלושת אלפים שקלים למעשרות, לכן מידה כנגד מידה לקח הקב"ה והשהה ממני שלושת אלפים שקלים לתקופת זמן, והם הוחזרו (ממש כפי שאני רק התמהמהתי ואח"כ החזרתי ונתתי בסוף את המעשרות). וכעת, שאני כבר מודע לעניין, וברור לי מה הפקת הלקחים לעתיד בפתרון הסוגיא, וכי לא אשמח?!".

הסרת הקערות

היו אלו ימים טרופים במקצת, סמוך לנישואי אחד מהילדים של ר' בן ציון. הקושי בהשגת כספים הכביד במיוחד.

ר' בן ציון יצא מהכולל לכיוון הבית, הלך לרחוב בית שמאי ונכנס לאחד הגמ"חים הגדולים. כתב שטר וחתם כדת וכדין, לווה חמשת אלפי דולרים ויצא מהגמ"ח.

ויהי אך יצא ולא הרחיק, ניגש אליו רעול פנים, הדף אותו וחסף בכוח

ההצלה הגיעה מחמת ההשתדלות, ואדרבה מחמת ההשתדלות נגרם הפסד ממוני גדול עוד יותר, אפשר לבטל את ההשתדלות ולהסיר את הקערות, אין בהן צורך. כך גם בסיפור שלי, שעל ידי ההשתדלות קרה ההיפך, אני חייב חמשת אלפי דולר נוספים, הרי זה אות משמים שעלי להפסיק את ההשתדלות, רק לבטוח בהשי"ת.

"גם אני הסרתי את הקערות מסביבי!"

וכך באמת עשה והתנהג. את העונש שנגזר על אדם הראשון "בזיעת אפיך תאכל לחם" קיבל על עצמו בזיעת היגיעה בתורה בתפילה ובמצוות. בזיעה זו וכיוצא בה השלים את העניין בעמל יומיומי בלימוד תורה וקיום התורה.

(מתוך הספר 'ללא שם')

"מה היה כאן, מעיקרא מאי קסבר ר' ינאי ולבסוף מאי קסבר? וכי כאשר ר' ינאי העמיד את הספלים של המים הוא לא בטח בהשי"ת? לא ייתכן! אלא מאי, הקב"ה מנהל את העולם ואנחנו בידו, ובעקרון הרי אפשר לסמוך עליו גם ללא השתדלות, ומהיכן נובעת חובת ה'השתדלות'? מהפסוק 'וברכך בכל אשר תעשה', כי רצונו של מקום להנהיג את העולם בעטיפה של טבע, שהנס לא יהיה ניכר בעליל כדי שה'בחירה' של האדם לא תתבטל. **על ידי ההשתדלות - הנס מתלבש בלבוש טבעי.**

"אבל כל זה שייך רק כאשר ע"י ההשתדלות אפשר להגיע לאותה מטרה - להלביש את מעשה השי"ת בלבוש טבעי; אבל אם גם לאחר מעשה ההשתדלות אין את האפשרות לומר שהפרנסה או

המשך מעמוד 3 | הגאון רבי חיים פיינשטיין שליט"א

ואמר: "הנה כי כן, היה לו מספיק כסף, היה לו רצון, אבל זכויות לא היו לו, ותורה בונים עם זכויות וסייעתא דשמיא".

כשה'זיידע' ואמא הלכו חצי שעה להשיב אבדה לשומר גוי

אמי ע"ה סיפרה, כי בהיותה ילדה בת 6 הלכה לטייל ביער הסמוך לעיר בריסק, ותוך כדי הילוכה מצאה פטיש גדול. "התבוננתי ובדקתי וראיתי כי אין בפטיש כל סימן, וגם רוב תושבי העיר הם גויים, על כן סברתי כי בוודאי מותר לי ליטול את הפטיש לעצמי."

"כששבת הביתה ניגשתי לאבא והראיתי לו את הפטיש. שאל אותי אבא מהיכן יש לי אותו, וסיפרתי לו את כל הפרטים. התבונן אבא בפטיש ואישר שאכן אין בו כל סימן, 'אבל', אמר אבא, 'מן הסתם פטיש זה שייך הוא לשומר היער' - שומר היער היה גוי שישב בתא השמירה בכניסה ליער מצדו השני."

"אבא קם ממקומו, לבש את מעילו, חבש את כובעו, נטלני עמו, והלך עמי את כל היער עד לקצהו השני, הליכה שארכה קרוב למחצית השעה. כשהגענו לתאו של השומר שאל אותו אבא: 'האם אבד לך איזה חפץ?', ומיד השיב השומר, כי אכן כן פטישו אבד לו. מיד הראה לו אבא את הפטיש והגוי אמר שזהו אכן הפטיש שאבד לו."

"הגוי שהבין כי הרב טרח לבוא מהיער עד לתאו להשיב לו אבידתו, התפעל והתרגש, קד קידה לפני אבא ואמר: 'ברוך האלוקים של אלו'. ואמי ע"ה הייתה מציינת בהתפעלות את המסירות של אבא ללכת מרחק של חצי שעה לכל כיוון, וכל זאת על מנת להשיב אבידה לגוי."

(יתד נאמן, סוכות תש"פ)

אודות חובת האמונה והבטחון בה', כאשר אבי מורי זצ"ל השיח בפניו דאגתו אודות העול הכלכלי הרובץ על כתפו עבור החזקת הישיבה, וכי הדבר טורד את מנוחתו. בתוך הדברים אמר לו מרן הגרי"ז זצוק"ל, כי גם עליו רובץ עול כלכלי להחזקתם החודשית של תלמידיו שומעי השיעור, וגם הוא נאלץ כל חודש לדאוג לכך, והתבטא מרן הגרי"ז זצוק"ל אודות חוזק בטחונו בצור עולמים ואמר: 'אני, את הביטחון שלי לא אמכור גם לא בעבור חצי מיליון'. שאל אותו אבי מורי זצ"ל: 'וכי למה לא תאמרו בעד מיליון'. ענהו מרן הגרי"ז זצוק"ל ואמר: 'לא אמרתי מיליון, כי מכל מקום, כשמגיע ערב ראש חודש, בכל אופן עולה בלבי בדל מחשבה של דאגה...'

"תורה לא בונים בכסף אלא עם זכויות וסייעתא דשמיא"

כשדיברו אודות העול הכלכלי של החזקת הישיבה, מספר לנו ראש הישיבה שליט"א, אמר הזיידע לאבי מורי זצ"ל: "תורה לא בונים בכסף, תורה בונים עם זכויות וסייעתא דשמיא", והביא על כך הזיידע מעשה שהיה: אחד מבני היער בריסק חננו ה' בעושר גדול. כדי להבין את גודל רוב עושרו ציין מרן הגרי"ז זצוק"ל כי אותו גביר סיפר לו, שאמר לאשתו כי "בכל פעם שאני מרוויח סכום הגון בעסקי אינני זקוק לאכול ארוחת צהרים. השמחה והסיפוק שיש לי מהרווחת המזון משביעים אותי עד שאיני זקוק לאכול כלל". ואז הוסיף הגביר וסיים את דבריו: "אמין לי הרב, כי כמעט ולא אכלתי מעולם ארוחת צהרים הגונה", עד כדי כך היה גודל עושרו.

אותו גביר, שכאמור היה בעל ממון רב, גמר בדעתו והבטיח כי יתרום מכספו על מנת לבנות בניין עבור תלמוד התורה בבריסק. על אף שהיה הדבר ביכולתו, ועל אף שרצונו היה לתרום, מכל מקום הדבר לא הגיע לידי גמר ולא עלתה בידו לבנות את הבניין. סיים הזיידע

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ מאכל שמעורב בו טעם חמץ 'פגום' - האם מותר לאוכלו בפסח
- ◆ איזה חמץ אסור בהנאה לאחר הפסח?
- ◆ אם גוי מביא לישראל חמץ בפסח - כיצד יש לנהוג?

מהלכות 'תערובות' ותערובת חמץ

- בתערובת 'בְּשֵׁה' של איסור והיתר, מדאורייתא דַּי בכך שכמות ההיתר מהווה רוב לעומת האיסור, כדי שהאיסור יתבטל בתוכה. אולם מדרבנן, בתערובת 'מין בשאינו מינו', אין האיסור בטל אלא כאשר כמות ההיתר היא פי שישים מכמות האיסור.
- אסור לבטל איסור בתערובת בכוונה. ומי שעבר וביטל איסור בתערובת - אסור לו להנות מביטול זה. וכן מי שביטלו עבורו איסור בתערובת - אסור לו להנות מהביטול.
- תערובת 'בְּשֵׁה' שמעורב בה 'משהו' חמץ - יש אומרים שאסורה בפסח אף בהנאה, ויש אומרים שאסורה באכילה בלבד.
- מאכל שהתערב בו טעם חמץ 'פגום' בפסח - נחלקו הפוסקים אם מותר לאוכלו בפסח; ואם התערב לפני הפסח, לכל הדעות מותר לאוכלו בפסח.
- מאכל 'חריף' שנחתך לפני הפסח בסכין שבלוע בה טעם חמץ, אם יש בנפח המאכל הנחתך פי שישים מנפח הסכין, טעם החמץ 'בטל' בתוכו. ואם חתכו בה מספר מאכלים חריפים, שכל אחד מהם אין דַּי בְּנִפְחוֹ כדי 'לבטל' את טעם החמץ, ואחר כך בישלם יחד, לפני הפסח - יש אומרים שהביטול מצרף את כולם כדי לבטל את הטעם; ויש שמחמירים בדבר, וכן עיקר ההלכה.
- מאכל שבלוע בו טעם חמץ, אשר השרוהו במים במשך עשרים וארבע שעות, ואחר כך סיננו את המים מהמאכל - אם הסיננו התבצע לפני הפסח, ויש בהם פי שישים מטעם החמץ, הטעם 'בטל' בהם, והם מותרים בשתייה בפסח.

מהלכות חמץ ש'עבר עליו הפסח'

- חמץ שעוברים עליו ב'בל יראה' ו'בל ימצא' מדאורייתא בפסח, ו'עבר עליו הפסח' בשוגג או במזיד, אסור מדרבנן בהנאה אף לאחר הפסח.
- תערובת שיש בה רק 'משהו' חמץ, שאסורה בפסח רק מדרבנן, מותרת לאחר הפסח באכילה. אולם, כשמדובר בתערובת 'בְּשֵׁה' שהחמץ התערב בה בפסח - יש אוסרים.
- חמץ שעבר עליו הפסח והתערב בתערובת, במידה כזו שאינו בטל בתוכה - ניתן להתירו בהנאה על ידי 'פדיון', דהיינו, השלכת שוֹנֵי החמץ שבתערובת לאיבוד. ולא ידך גיסא, אם התערב חמץ שעבר עליו הפסח בתערובת כדבר ה'מעמיד' - וכגון שהתפוחו בצק בשמרים שהם חמץ שעבר עליו הפסח - למרות שכמות השמרים קטנה לאין ערוך מכמות הבצק, לא ניתן להתירו על ידי פדיון.
- חמץ 'נוקשה' שעבר עליו הפסח, מותר בהנאה. ויש אומרים שמותר אף לאוכלו, אך לדעת רוב הפוסקים הוא אסור באכילה.
- חמץ של גוי, או של הפקר שעבר עליו הפסח, מותר באכילה ובהנאה, כיון שלא עברו עליו באיסור 'בל יראה' ו'בל ימצא'.
- חמץ שעבר עליו שמיני של פסח, אף שאין איסורו מדאורייתא, אסור לאחר הפסח באכילה ובהנאה.
- אם גוי מביא לישראל חמץ בפסח - אסור לישראל לקבלו, משום איסור 'בל יראה' ו'בל ימצא'. ועליו אף להקפיד שלא יראה ממעשיו כי הוא מעונין בחמץ.